

Miljøgodkendelse af Tværsiggård (smågrise- og slagtesvineproduktion) Nørregade 53, 8783 Hornsyld

Luftfoto og oversigt over ejendommen Tværsiggård (DDO ®, copyright COWI A/S)

Registreringsblad

Landbrugets navn og beliggenhed	'Tværsiggård' Nørregade 53, 8783 Hornsyld
Matrikel nr.	matr. nr. 7 a m.fl. Neder Bjerre By, Bjerre
CVR nummer	26118190 P-nr: 1008532539
Ejer af ejendommen	Tværsig Olesen A/S Nørregade 53, 8783 Hornsyld
Driftsansvarlig	Alfred Olesen
Brugstype	Smågrise og Slagtesvin
Godkendelsesbetegnelse	§ 12
Skemanr. i Husdyrgodkendelse.dk	12210
Godkendelsesdato	3. september 2010
Revurdering af godkendelsen:	År 2020, medmindre der foreta- ges ændringer af produktionen
Myndighed	Hedensted Kommune
Godkendelsen er udarbejdet af	Vibeke Rahbek

Lok. Id: 619-I01-000006

Sags. Nr.: 766.101.778

Indhold

1. AFGØRELSE	5
2. BAGGRUND	5
2.1 Sammendrag	5
2.2 Inddragelse af offentlighed	6
3. VILKÅR	8
3.1 Generelle forhold	8
3.2 Anlæg	8
3.2.1 Gødningsproduktion og -håndtering	8
3.2.2 Ammoniak- og lugtreducerende tiltag	9
3.2.3 Spildevand	10
3.2.4 Skadedyr og støj	10
3.2.5 Affald og kemikalier	10
3.2.6 Driftsforstyrrelser og uheld	10
3.3 Arealer	10
3.3.1 Drift af arealer	10
3.3.2 Hensyn til Grundvand	11
3.4 Tilsyn og kontrol	11
3.5 Landskabelige hensyn	12
3.6 Bedste tilgængelige teknologi/optimering	12
3.7 Driftsophør	12
4. VURDERING	13
4.1 Generelle forhold	13
4.1.1 Ansøger og ejerforhold	13
4.1.2 Tidligere godkendelser	13
4.1.3 Afstandskrav	13
4.1.4 Beskrivelse af dyrehold	14
4.2 Anlæg	15
4.2.1 Beskrivelse af staldindretning mm.	15
4.2.2 Driftsforstyrrelser og uheld	16
4.2.3 Gødningsproduktion- og håndtering	18
4.2.4 Ammoniak	19
4.2.5 Lugt	22
4.2.6 Støj, støv, lys og skadedyr	24
4.2.7 Affald, olie og kemikalier	26
4.2.8 Spildevand og overfladevand	27
4.2.9 Transport	28

4.2.10 Energi- og vandforbrug.....	29
4.3 Arealer	30
4.3.1 Drift af arealer	30
4.3.2 Hensyn til grundvand	31
4.3.3 Hensyn til overfladevand	35
4.3.4 Hensyn til natur.....	38
4.3.5 Aftalearealer	39
4.4 Egenkontrol	40
4.5 Renere teknologi/Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	41
4.5.1 Management	42
4.5.2 Staldindretning.....	43
4.5.3 Foderforbrug	46
4.5.4 Vandforbrug.....	47
4.5.5 Energiforbrug	48
4.5.6 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning.....	49
4.5.7 Samlet vurdering BAT	50
4.6 Landskabelige hensyn	50
4.7 Alternativer og Ophør.....	51
4.8 Samlet vurdering.....	52
5. FORMALIA	53
5.1 Lov m.m.....	53
5.2 Klagevejledning.....	53
5.3 Udnyttelse af godkendelsen	54
5.4 Andet	54
Kopimodtagere	54
BILAG 1. SITUATIONSPLAN	56
BILAG 2. OVERSIGT OVER AFSTANDE	59
BILAG 3. TRANSPORTVEJE	60
BILAG 4. OVERSIGT OVER UDBRINGNINGSAREALER	61

1. AFGØRELSE

Hedensted Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget 'Tværsiggård', med CVR nummer 26118190 på Nørregade 53, 8783 Hornsyld beliggende på matr. nr. 7 a m.fl. Neder Bjerre By, Bjerre tilhørende Tværsig Olesen A/S, samme adresse, efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹ (Husdyrloven).

Godkendelsen omfatter en årsproduktion på 20.000 smågrise (8,2-30 kg) og 20.000 slagtesvin (30-107 kg) svarende til i alt 651,9 dyreenheder² samt etablering af en ny maskinhal (1400 m²) samt en ny gyllebeholder (2500 m³). Herudover etableres der et gylleseparationsanlæg på ejendommen. Ligeledes godkendes udbringningsarealerne, 292,6 ha ejede arealer. Derudover anvendes 91,7 ha aftalearealer. Disse er vurderet og det er fundet, at de ikke vil kræve godkendelse efter § 16 i husdyrloven.

Godkendelsen er meddelt på de vilkår, som er beskrevet i afsnit 3.

Det er en forudsætning for miljøgodkendelsen, at ejendommen Nørregade 55 sammatrikuleres med Nørregade 53.

Med godkendelse følger krav til udnyttelse af godkendelse indenfor 2 år, se afsnit 5.3.

2. BAGGRUND

2.1 Sammendrag

Miljøkonsulent Hanne Bang, Gråkjær Miljøcenter, har på vegne af Tværsig Olesen A/S den 31. juli 2009 ansøgt om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende Nørregade 53, 8783 Hornsyld. Ejendommen ligger ca. 400 m nord for Hornsyld.

Ansøgningen vedrører udvidelse af den eksisterende og miljøgodkendte smågrise- og slagtesvineproduktion fra 13.850 slagtesvin (30-105 kg) og 13.850 smågrise (8,2-30 kg) svarende til 437,6 dyreenheder, til 20.000 smågrise og 20.000 slagtesvin (30-107 kg) svarende til 651,9 dyreenheder. I forbindelse med udvidelsen af husdyrproduktionen ønskes eksisterende maskinhus/værksted ombygget til slagtesvin. Desuden godkendes en ny gyllebeholder på 2.500 m³ samt et ny maskinhus på 1.396 m². Herudover søges der om ændret placering af to kornsiloer, der i 2008 blev givet tilladelse til opførelse af samt etablering af et gylleseparationsanlæg.

Udbringningsarealerne er fordelt med 292,6 ha ejet og 91,7 ha aftalearealer, som ikke vurderes at udløse krav om godkendelse efter § 16 i husdyrloven.

Afstandskravet i forhold til nabobeboelse Nørregade 55 er ved ansøgningstidspunktet ikke overholdt. Nørregade 55 ejes af ansøger som har oplyst, at Nørregade 55 og Nørregade 53 vil blive sammatrikuleret, når der er vished for at der kan gives miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen gives således på betingelse af at de to ejendomme sammatrikuleres. Ligeledes er afstandskravet til skel, til en ubeboet matrikel, ikke overholdt. Hedensted Kommune har i sinde

¹ Lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

² Beregnet efter bilag 1B i Bekendtgørelse nr. 717 af 02/07/2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage.

at dispensere i forbindelse med byggeansøgningen. Øvrige lovpligtige afstandskrav er overholdt

I forbindelse med udvidelsen etablere ansøger et luftrensningsanlæg, der skal rense luften fra hvad der svarer til 77 % af de ansøgte dyreenheder. Luftrensning vil betyde, at lugten reduceres i forhold til nudriften, på trods af den øgede produktion. Den ansøgte husdyrproduktion medfører pga. luftrensning, færre lugtgener end den eksisterende produktion og samtidig ligger anlægget længere væk end 50 % af den beregnede geneafstand. Der kan således gives tilladelse til den ansøgte husdyrproduktion.

Husdyrbruget overholder 2009-kravet om 25 % reduktion af ammoniak fra stald og lager ved at etablere et luftrensningsanlæg, ved foderoptimering samt overdækning af den projekterede gyllebeholder.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til grundvand og overfladevand er overholdt. Ansøger reducerer udvaskningen af kvælstof til grundvandssårbare områder ved at bibeholde halmen i marken og/eller tidlig såning af vinterafgrøden.

Der er ingen natur, som er beskyttet efter § 7 i Husdyrloven, indenfor en afstand af 1000 m fra husdyrbruget. Der er ingen øvrige kvælstoffølsomme naturtyper i nærheden af husdyrbruget.

Husdyrbruget vurderes at leve op til Hedensted Kommunes BAT-niveau indenfor både management, staldindretning, foder, vand og energi samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

I forbindelse med afgørelsen har Hedensted Kommune vurderet, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab og miljø.

2.2 Inddragelse af offentlighed

Ansøgninger, der hører under Husdyrlovens § 12, skal offentligt annonceres på det tidspunkt, hvor det vurderes, at der foreligger fyldestgørende ansøgningsmateriale. Annoncering foretages for at inddrage offentligheden tidligt i processen med at udarbejde en miljøgodkendelse.

Der er ansøgt efter husdyrlovens § 12 og der forelå fyldestgørende ansøgningsmateriale således, at ansøgningen kunne annonceres i Hedensted Avis den 10. februar 2010.

Kommunen har ikke modtaget henvendelser i forbindelse med annonceringen.

Hedensted Kommune har foretaget nabohøring samt partshøring af ejere af forpagtede arealer og aftalearealer.

Ejere af aftalearealer på følgende adresser:

Birthe og Karsten Laursen, Nebsager Kirkevej 11, 8783 Hornsyld
Brian Bull, Bredmadevej 8, 8783 Hornsyld
Erik Klestrup Hansen, Gramvej 15, 8783 Hornsyld

Naboer (ejere og beboere) på følgende adresser:

Jesper Dahl Christiansen, Nørregade 50, 8783 Hornsyld

Kim Nielsen og Janni Grotkær Nielsen, Nørregade 52, 8783 Hornsyld
Mary Kathrine Wilhelmsen, Nørregade 54, 8783 Hornsyld
Peter Hjorth Skov, Nørregade 56, 8783 Hornsyld
Annette Asmussen og Svend Aage Asmussen, Bjørnkærvej 20, 8783
Hornsyld
Hedensted Kommune, Niels Espes Vej 8, 8722 Hedensted
Bente Mortensen, Hornsyld Industrivej 2, 8783 Hornsyld
Tommy Mortensen, Hornsyld Industrivej 2, 8783 Hornsyld
Hans Poulsen Friis, Bjerrevej 371, 8783 Hornsyld
Jens Ole Friis, Neder Bjerrevej 7, 8783 Hornsyld
Den selvejende institution Fællesvej, Skorkærvej 8, 6990 Ulfborg
Michael Juul Albrechtsen, Tinghusvej 4, 8783 Hornsyld
Elin Langfeldt Jensen, Tinghusvej 2, 8783 Hornsyld
Hardy Frausing Jensen, Tinghusvej 2, 8783 Hornsyld
Ann Birgit Borch-Jensen, Bjørnkærvej 24, 8783 Hornsyld
Henrik Mogensen, Bjørnkærvej 24, 8783 Hornsyld
Torben Kyhl Marsh og Dorte Birgitta Elager Marsh, Bjerrevej 352, 8783
Hornsyld
Henrik Meyer, Bjerrevej 375, 8783 Hornsyld
Eva Jørgensen, Bjerrevej 375, 8783 Hornsyld
Mona Birgitte Kristensen, Jordemodervej 7, 8783 Hornsyld
Anders Ahm Kristensen, Jordemodervej 7, 8783 Hornsyld
Ivan Ingemann Skov, Barritskovvej 14, 7130 Juelsminde
Peder Lodall, Skovparken 82, 8783 Hornsyld
Leo Jensen og Kirsten Tang Jensen, Hornsyld Industrivej 3, 8783 Horn-
syld
Helge Frandsen A/S, Hornsyld Industrivej 5, 8783 Hornsyld
Morten FriisS Holding A/S, Egevej 24, 8783 Hornsyld
Dong Gas Distribution A/S, Kraftværksvej 53, 7000 Fredericia
Brian Hammer Bjerregaard, Tinghusvej 6, 8783 Hornsyld

De indkomne kommentarer vedrører placering af den nye gyllebeholder samt transport af gylle.

Placering af den projekterede gyllebeholder, er blevet flyttet ca. 10 meter mod vest, i samarbejde med DONG Gas Distribution, for at sikre, at der ikke er risiko forbundet med opførelsen af beholderen i forhold til gasledning i jorden.

Hans Poulsen Friis, Bjerrevej 371, har henvendt sig med forslag om andre placeringer af gyllebeholderen. Ejer har oplyst, at den ønskede placering er optimal i forhold til stalde, gyllesystem og de eksisterende beholdere. Hedensted Kommune har ikke fundet grundlag for at kræve gyllebeholderen placeret andet steds. Hans Poulsen Friis har ligeledes kommenteret på de oplyste transportruter. De oplyste transportruter passerer ikke gennem tættere bebyggede områder og arealerne ligger indenfor et forholdsvis begrænset område. Hedensted Kommune vurderer derfor, at der ikke er baggrund for at kræve gylle transporteret med lastvogn. Der er til vilkår 41 om landskabelige hensyn tilføjet "og under hensyntagen til oversigtsforholdene". Kommunen har ikke bemyndigelse til at stille vilkår om en specifik rute, der skal køres på offentlig vej.

Hedensted Kommunes afgørelse offentliggøres på kommunes hjemmeside den 8. september 2010.

3. VILKÅR

Da ejendommen har en eksisterende miljøgodkendelse, er en del af de følgende vilkår mere eller mindre overførte fra den eksisterende miljøgodkendelse. Eksisterende vilkår markeres med *, eksisterende vilkår der er bibeholdt, men reviderede i større eller mindre grad, er markeret med **. Såfremt der ingen markeringer er, er der tale om nye vilkår.

3.1 Generelle forhold

1. **Godkendelsen omfatter en årsproduktion af 20.000 smågrise (8,2-30 kg) og 20.000 slagtesvin (30-107 kg), svarende til 651,9 dyreenheder (DE).
 - a. Inden for dette produktionsinterval tillades mindre afvigelser i den gennemsnitlige ind- og udgangsvægt, så længe det maksimale antal DE, 651,9 DE, ikke overskrides.
 - b. Der må maksimalt være 54626 kg smågrise og 349350 kg slagtesvin på stald ad gangen.
2. **Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne miljøgodkendelse, med mindre, senere afgørelser og lovgivning foreskriver noget andet.
3. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget. Eventuelt driftspersonale, herunder maskinstation m.v., skal være orienterede om de relevante dele af godkendelsen.
4. **Ejendommen, herunder stalde, bygninger m.v., og dens omgivelser skal renholdes således, at der ikke forekommer væsentlige gener udenfor ejendommens skel i form af røg, støv, ilde lugt eller uhygiejniske forhold, som ifølge Kommunens vurdering kan karakteriseres som væsentlige.
5. **Ændringer i ejerforhold (eller hvem der er ansvarlig for driften) skal meddeles til Hedensted Kommune.

3.2 Anlæg

3.2.1 Gødningsproduktion og -håndtering

8. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb således, at spild af flydende husdyrgødning undgås.
9. Pumpning, omrøring og flytning af gylle skal så vidt muligt foregå på hverdage.
10. **Udbringning af husdyrgødning skal ske efter godt landmandskab, og der skal, så vidt det er muligt, tages hensyn til vind- og vejrforhold.

Separationsanlæg

11. Ved separering af gylle skal minimum 85 % af 651,9 DE svinegyllen separeres, svarende til 556,9 DE.
12. Fiberfraktionen skal indeholde minimum hhv. 20 % N og 25 % P af den samlede mængde N og P i gyllen fra de minimum 556,9 DE som separeres. Det betyder, at der maksimalt må være 48.830 kg N og 7151 kg P i væskefraktionen, som udbringning på arealerne.

13. Fiberfraktionen skal afsættes fra ejendommen og må ikke udbringes på ejendommens arealer. Der skal foreligge en 2-årig rullede kontrakt med en af Kommunen godkendt modtager af fiberfraktionen.
14. Såfremt separationsanlægget ikke fungerer, skal Kommunen informeres herom. Kommunen kan ved længerevarende eller gentagne problemer kræve miljøgodkendelsen revurderet.
15. Fiberfraktionen fra separationsanlægget skal opbevares i container eller på befæstet underlag med afløb til gyllebeholder, og desuden holdes overdækket med tætsluttende plastik eller tilsvarende, når der ikke er daglig tilførsel.
16. Separationsanlægget skal anbringes på indendørs eller i container på befæstet plads og med afløb til gyllebeholder.

3.2.2 Ammoniak- og lugtreducerende tiltag

17. Luftreneranlægget skal opsættes, drives og vedligeholdes jf. leverandørens vejledning. Vedligeholdelsen og eventuelle driftsstop registreres i driftsjournalen med angivelse af tidspunkt og årsag.
 - Anlægget skal være i drift senest samtidig med, at der indsættes grise i stald 9.
 - Det første år anlægget kører, skal der foretages inspektion og service hver 3. måned, udført af producenten.
 - Under forudsætning af stabil drift ved de sidste to eftersyn, skal der herefter være serviceaftale om halvårlig inspektion og service, udført af producenten.
18. Fugtigheden i anlæggets filtermateriale skal være minimum 50 %³.
19. Anlægget til biologisk luftrensning skal rense luften fra staldene 6, 7, 8 og 9, svarende til 4460 stipladser og 17,840 producerede slagtesvin. Luftrensningsanlægget skal være i drift hele året fra svarende til 8760 timer og rense 70 % af luften fra de nævnte stalde.
 - Dokumentation for anlæggets drift, skal indsendes til Kommunen senest 1 år efter etablering.
 - Såfremt luftrensningsanlægget efter det første år i drift, skulle vise sig ikke at leve op til de stillede krav, skal der overfor kommunen redegøres for, en alternativ løsning af kravene til både ammoniak og lugt.
 - Som dokumentation for drift af luftrensningsanlægget, skal vandforbrug og anlæggets driftstid dokumenteres og opbevares i husdyrbrugets logbog i mindst 5 år.
 - Som dokumentation for at fugtigheden i filtermaterialet er minimum 50%, skal analyser/dokumentation opbevares i husdyrbrugets logbog i mindst 5 år.
 - Oplysningerne skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
20. Stalde og ventilatorer skal renholdes og rengøres minimum to gange om året.

³ BIO-REX Hartmann Biofilter, Vejledning. Modtaget fra producenten i november, 2009.

21. Den projekterede gyllebeholder skal etableres med fast overdækning.

3.2.3 Spildevand

Vilkår i henhold til miljøbeskyttelsesloven § 28, stk. 1 om udledning af spildevand:

22. Når betonpladsen/vaskepladsen har afløb til dræn, skal den til enhver tid holdes ren, så risiko for forurening af vandløb minimeres.

23. Udløb fra vandreservoir/havedam skal svare til naturlig afstrømning, dvs. maksimalt 1 l/s/ha. Der må maksimalt være overløb hvert 5. år.

24. Der må ikke være synlige spor af olie i eller fra udledningen.

25. Udledningen må ikke give anledning til erosion i vandløbets bund og bredder.

3.2.4 Skadedyr og støj

26. *Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Skadedyrlaboratoriet foreskrevne retningslinier for fluebekæmpelse⁴.

3.2.5 Affald og kemikalier

27. **Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen.

28. **Farligt affald skal, indtil det indsamles, til enhver tid opbevares miljømæssigt forsvarligt, således at der ikke opstår fare for forurening af jord og grundvand. Det vil sige forsvarlig emballeret, under tag, på fast, tæt bund uden mulighed for spild til kloak, jord, vandløb eller grundvand, jf. Hedensted Kommunes Erhvervsaffaldsregulativ⁵.

29. **Der må maksimalt opbevares 250 l spildolie. I nærheden af olie- og kemikalieaffald skal der altid være sugemateriale til opsamling af evt. spild.

3.2.6 Driftsforstyrrelser og uheld

30. Der foreligger beredskabsplan for husdyrbruget, så spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer forebygges og sådan at skadernes omfang, hvis der alligevel sker uheld, begrænses.

- Planen skal til enhver tid være ajourført og være tilgængelig på husdyrbruget. Eventuelt driftspersonale skal være orienterede om beredskabsplanen

3.3 Arealer

3.3.1 Drift af arealer

31. Udbringning af husdyrgødning må alene ske på de 292,6 ha de ejede arealer, samt de 92,7 aftalearealer, som er angivet på kortet i bilag 3, med et maksimalt dyretryk på 1,4 DE/ha.

⁴ Vejledningen kan hentes på www.dpil.dk, se vejledninger

⁵ Regulativ for erhvervsaffald kan ses på www.motas.dk

32. Godkendelsen omfatter udspreddning af husdyrgødning fra 407 DE (forarbejdet i skruepresser/separationsanlæg) (svarende til 48.830 kg N og 7.151 kg). Der må ikke modtages anden husdyrgødning, spildevandsslam og lign. uden at dette godkendes af kommunen.

33. Der må ved behov tilføres handelsgødning med fosfor, så der opnås fosforbalance på arealerne

3.3.2 Hensyn til Grundvand

34. Fra markerne 2-0, 4-1, 5-0 og 6-0 må der maksimalt udvaskes 50 mg N/l ud af rodzonen. Dette opnås ved enten

- At der foretages halmnedmuldning⁶ og sås tidligt (1. – 6. september). Såning skal ske senest 3 dage efter ompløjning.
- Eller at arealerne drives med grundvandssædskifte G3, dvs. der anvendes et sædskifte med 30 % miljøgræs:
 - i. Der skal mindst 3 ud af 5 år etableres miljøgræs på de nævnte arealer, udover de lovpligtige efterafgrøder på arealerne.
 - ii. Græsudlægget skal være etableret korrekt på arealerne fra etablering af hovedafgrøden frem til 1. februar det følgende år.
 - iii. Det er ansøgers ansvar, at etableringen af miljøgræs er vellykket.
 - iv. Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealerne med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar.
 - v. Sædskiftet på de nævnte arealer må ikke indeholde bælgplanter.

3.4 Tilsyn og kontrol

35. Der skal føres egenkontrol minimum 4 gange årlig med opgørelse af

- vandforbrug i stald
- energiforbrug (el, diesel, olie)
- rengøring af stalde og ventilation (i form af logbog)

36. Hvis Hedensted Kommune forlanger det, skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Det er:

- Markplan, gødningsplan og gødningsregnskab
- Beredskabsplan
- Effektivitetskontrol
- Driftsjournal for separationsanlægget

37. Separationsanlæg: Der skal føres driftsjournal over:

- Service og vedligehold af separationsanlæg
- Dokumentation for indholdet af total-N og total-P i hhv. fiber- og væskefraktion samt de årlige mængder af hhv. fiber- og væskefraktion.
- Kopi af 2-årig rullende kontrakt på afsætning af fiberfraktion.

38. **Som dokumentation for, at husdyrproduktionen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der, hvis tilsynsmyndigheden kræver det, indsendes kopier af relevante dele af afsluttede årsskatteregnskaber

⁶ Nedmuldning af halm: halmen snittes og efterlades på marken, og nedpløjes/nedharves i forbindelse med såning

med kvitteringer. Kopier skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest 14 dage efter, at kravet er meddelt virksomheden.

39. Dokumentation for halmnedmuldning og tidligsåning:

- Oplysninger om halmnedmuldning skal enten fremgå af gødningsregnskaberne eller af notat fra planteavlskonsulenten. Det skal fremgå, hvilke marker der, i det enkelte planår, har været halmnedmuldning på.
- Såtidspunkt skal fremgå af markjournalen/logbogen.
- Gødningsregnskaber, notater samt markjournal skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

40. **Husdyrbruget skal, for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Støjmålinger skal foretages på et tidspunkt, hvor husdyrbrugets aktiviteter svarer til maksimal drift, og foretages i punkter, der forinden er aftalt med kommunen. Målerapporten skal sendes til kommunen, der højst kan forlange støjmålinger udført én gang årligt. Støjmålingen skal udføres af et akkrediteret firma.

3.5 Landskabelige hensyn

41. Der skal etableres et 3-rækket læhegn af hjemmehørende arter, placeret i overensstemmelse med bilag 1 og under hensyntagen til oversigtsforholdene.

3.6 Bedste tilgængelige teknologi/optimering

42. Husdyrbruget skal som minimum leve op til den redegørelse for anvendelse af BAT, som er vedlagt ansøgningen, se afsnit 4.5.

43. Der skal opsættes vandmålere til registrering af vandforbrug i stalden.

3.7 Driftsophør

44. Ved ophør af driften skal stalde m.v. rengøres og alle oplag af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

4. VURDERING

Nedenstående miljøvurderinger danner grundlag for de vilkår, der er meddelt i godkendelsen. Udgangspunktet for miljøvurderingen er det indsendte ansøgningsmateriale, der blev indsendt første gang 31. juli 2009 og senest den 14. juli 2010, samt supplerende oplysninger. Der er i forbindelse med godkendelsens tilvejebringelse foretaget et miljøtilsyn på selve ejendommen samt besigtigelse af udvalgte udspretningsarealerne, naturområder og vandløb i tilknytning dertil.

Vurderingerne skal belyse, om de virkemidler, der er planlagt til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningsmaterialet, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelige teknik. Ydermere skal vurderingerne belyse, hvilke konsekvenser den ansøgte udvidelse vil kunne forventes at have på omgivelserne.

4.1 Generelle forhold

4.1.1 Ansøger og ejerforhold

Ansøgningen omhandler husdyrproduktionen på Nørregade 53, 8783 Hornsyld, som ejes af Tværsig Olesen A/S v/ Alfred T. Olesen og Christian T. Olesen, Nørregade 53, 8783 Hornsyld. Både husdyrproduktion og arealer drives under cvr.nr. 26118190.

4.1.2 Tidligere godkendelser

Ejendommen er første gang miljøgodkendt i 1992. Godkendelsen blev revurderet uden vilkårsændringer i 2000. I forbindelse med en udvidelse af husdyrholdet, blev der udarbejdet en ny samlet miljøgodkendelse i 2003. Den 20. december 2006 godkendes en udvidelse af svinebesætning fra 10.550 smågrise (7,2-30 kg) og 10.550 slagtesvin (30-100 kg), svarende til i alt 351,2 dyreenheder, til 13.850 slagtesvin (30-105 kg) og 13.850 smågrise (8,2-30 kg), nu svarende til i alt 437,6 DE, i en samlet godkendelse. Den 12. juni 2007 er der i tillæg til Miljøgodkendelse af 22. december 2006 med 6 vilkår tilladt etablering af 4 stk. kornsiloer. Den 29. februar 2008, blev der givet tilladelse til yderligere to siloer.

4.1.3 Afstandskrav

Ejendommen ligger nord for Hornsyld.

Table 1. Afstande

	Lovkrav, minimum	Målt afstand¹
Enkelt/fælles vandindvinding	25/50 m	35/550 m
Vandløb/sø	15 m	380 m/280 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	50 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>> 100
Beboelse på ejendommen	15 m	18 m til ny stald
Naboskel (Nørregade 59)	30 m	20 m
Nabobeboelse uden landbrugspligt, Tingvej 4 ³	50 m	650 m
Byzone / samlet bebyggelse (Hornsyld)	(300 m) ²	460

¹ Cirka-afstande. Der måles fra tættest beliggende planlagte bygning/anlæg.

² Hvis afstanden er mindre end 300 m skal det vurderes om risikoen for væsentlige gener er begrænset

³ Tingvej 4 er nærmeste nabo, når Nørregade 55 og 53 sammatrikuleres. Se herunder.

Se i øvrigt bilag 2 med oversigt over afstande.

Afstandskravet til naboskel ikke overholdt, i forhold til den projekterede gyllebeholder. Nørregade 59, matr. nr. 15 b, sdr. Bjerre By, Bjerre, ejes af Dong Gas Distribution A/S, Kraftværksvej 53, 7000 Fredericia. Af hensyn til ejendommens logistik og da der ikke er beboelse på matriklen, hvortil kravet ikke overholdes, har Hedensted Kommune i sinde at dispensere fra dette afstandskrav i forbindelse med byggeansøgningen.

Nørregade 55 er på nuværende tidspunkt reelt den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt. Afstandskravet på 50 meter til nærmeste nabobeboelse er derfor, som udgangspunkt, ikke overholdt. Nørregade 55 er ejet af Alfred Olesen (ansøger), som har oplyst, at matriklen med Nørregade 55 overføres til ejendommen Nørregade 53, når miljøgodkendelsen er givet. Når Nørregade 55 sammatrikuleres med Nørregade 53, betegnes det ikke længere en nabobeboelse, men beboelse på samme ejendom, hvor afstandskravet er 15 meter. Tabel 1 repræsenterer situationen efter, der er foretaget en sådan sammatrikulering. Det er således en forudsætning for miljøgodkendelsen, at ejendommen Nørregade 55 sammatrikuleres med Nørregade 53, således at Nørregade 55 juridisk forstand er at betragte som beboelse på samme ejendom.

Udvidelsen af dyreholdet sker i eksisterende bygninger, i kraft af øget produktivitet i produktionen og ved at ombygge det eksisterende maskinhus til slagtesvin.

Ejendommen ligger nær Hornsyld (byzone), hvorfor ansøger har valgt at benytte biologisk luftrensning, der både reducerer lugt og ammoniak fra anlægget.

Bygningsmæssigt søges der om opførelse af et maskinhus på ca. 1.396 m², med en højde på 10,2 m, og en ny gyllebeholder på 2.500 m³, der overdækkes og får en maksimal højde på ca. 10 m. Bygningerne placeres nord for den eksisterende bygningsmasse. Det nye maskinhus vil blive opført i samme materialer som det eksisterende anlæg, og vil ligesom den nye gyllebeholder placeres i nær forbindelse med det eksisterende anlæg, således at ejendommen fortsat er sammenhængende i sit udtryk. Samtidig søges der om ny placering af 2 kornsiloer, der i 2008 blev givet tilladelse til. I nævnte tilladelse var de to siloer placeret nord for de eksisterende siloer. Med nærværende miljøgodkendelse ændres dette til en placering syd for de eksisterende siloer. Herudover søges der om etablering af et separationsanlæg, der omfatter en container med selve separationsanlægget og en container til opbevaring og transport af fiberdelen. Begge container placeres på betonplads på ca. 200 m².

4.1.4 Beskrivelse af dyrehold

Godkendelsen omfatter en årsproduktion på maksimalt 20.000 smågrise fra 8,2-30 kg og 20.000 slagtesvin fra 30-107 kg, svarende til 651,9 DE (se fodnote 2).

Der indkøbes således smågrise på gennemsnitlig 8,2 kg. Disse opstaldes i smågisestalde i stald 1,2,3 og 4, indtil de når ca. 30 kg, hvorefter der overføres til slagtesvinestaldene (stald nr. 5-9). Der slagtes ved gennemsnitlig 107 kg.

Det forventes, at ombygningen af maskinhus til slagtesvinestald vil være gennemført inden 2 år fra godkendelsestidspunktet og at husdyrproduktionen er i fuld drift inden for samme periode.

4.2 Anlæg

4.2.1 Beskrivelse af staldindretning mm.

Den ansøgte udvidelse foretages indenfor eksisterende bygninger, hvor den sydligste del af bygning 8/9, der i dag anvendes til maskinhus, i ansøgt drift ombygges til slagtesvinestald. Derudover medfører en mere optimal udnyttelse af de eksisterende stalde, at disse vil rumme flere dyr pr. år.

En situationsplan over anlægget kan ses på Bilag 1, der ligeledes rummer en tabel over bygningsarealer, taghøjde, taghældning, bygningernes farve og materialer.

Slagtesvinestaldene er indrettet med drænet gulv, der består af 33 % drænet gulv (lille spalteåbning) og 67 % med fuldspalter (stor spalteåbning). Fuldspaltegulvet er i gødearealet, så stierne holdes så rene som muligt. Klimastaldene er indrettet med fuldspaltegulv (plastikspalte med lille åbning). Fuldspaltegulvet i klimastaldene vil jf. ansøger ultimo 2014 blive ændret, i henhold til velfærdskrav, til 50 % fast gulv (forventeligt ved ilægning af plade i 50% af stiens areal) og 50 % fuldspaltegulv. Tabel 2 rummer oversigt over staldenes gulvsystemer, samt antallet af dyr og stipladeser i nudrift og ansøgt drift.

Tabel 2. Fordelingen af smågriser og slagtesvin i nudrift og i den ansøgte drift.

Stald	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Stipladser	Antal DE Ansøgt
1. Klimastald - gulv	Smågrise fra 7,2 kg, Fuldspaltegulv (8,2 – 30 kg)	4570	20,17	6600	945	29,13
2. Klimastald - loft	Smågrise fra 7,2 kg, Fuldspaltegulv (8,2 – 30 kg)	4570	20,17	6600	945	29,13
3. Klimastald - gulv	Smågrise fra 7,2 kg, Fuldspaltegulv (8,2 – 30 kg)	3185	14,06	4600	660	20,30
4. Klimastald - loft	Smågrise fra 7,2 kg, Fuldspaltegulv (8,2 – 30 kg)	1525	6,73	2200	310	9,71
5. Slagtesvin - gulv	Slagtesvin*, Drænet gulv + spalter (33/67)	1385	37,65	2160	540	60,87
6. Slagtesvin - gulv	Slagtesvin*, Drænet gulv + spalter (33/67)	2355	64,02	3680	920	103,71
7. Slagtesvin - loft	Slagtesvin*, Drænet gulv + spalter (33/67)	2215	60,21	3520	880	99,20
8. Slagtesvin - gulv	Slagtesvin*, Drænet gulv + spalter (33/67)	5125	139,31	7200	1800	202,91
9. NY slagtesvin gulv	Slagtesvin*, Drænet gulv + spalter (33/67)			3440	860	96,95
I alt			437,62			651,92

*30-105 kg i nudrift. 30 – 107 kg i ansøgt drift.

Klimastalden er indrettet med sektioner, så der kan rengøres efter hvert hold og derved nedsætte risikoen for sygdomme, samt nedsætte lugt fra staldene og mindske støvet i stalden for både dyr og mennesker. Slagtesvinestaldene er indrettet, så der kan vaskes ca. 2 gange årligt og derved nedsætte risikoen for sygdomme, samt nedsætte lugt fra staldene og mindske støvet i stalden for både dyr og mennesker.

Der anvendes overbrusning af gødearealet i alle stalde, så det renholdes og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres. Overbrusning benyttes efter gældende regler.

Smågrisene indsættes ved ca. 8,2 kg og flyttes til slagtesvinestaldene ved ca. 30 kg. Slagtesvinene leveres til slagtning ved ca. 107 kg. Det tilladte vægtinterval for slagtesvinene i nudrift er 30-105 kg. Ved det ansøgte vægtinterval er gennemsnitsvægten for smågrise 19,1 kg og for slagtesvin 68,5 kg.

Ventilationen i staldene er undertryksventilation, der er fuldautomatisk temperaturstyret, hvilket sikrer, at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i staldene og sikre et lavt elforbrug. Der er alarm og nødopluk på ventilationsanlægget i tilfælde af strømsvigt. Ventilationsafkastene bliver vasket og eftersat ca. hver anden måned i klimastaldene og 1-2 gange pr år i slagtesvinestaldene, når staldene bliver vasket. Alle ventilationsafkast er udstyret med jethætte⁷, undtagen stald 14, der udelukkende benyttes til aflastnings- og sygestier. Ventilationen serviceres løbende. En oversigt over ventilationsanlægget kan ses i bilag 1 B.

Der bygges ikke nye staldbygninger i forbindelse med udvidelsen, men der bygges et nyt maskinhus på ca. 1.396 m² og en højde på 10,20 m, samt en ny gyllebeholder på 2.500 m³, der overdækkes og får en maksimal højde på ca. 10 m. Herudover etableres en betonplads på ca 200 m² til separationsanlæg der består af 2 container.

4.2.2 Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger har redegjort for mulige uheld, mulighederne for at minimere risiko samt for hvordan forurening og gener minimeres mest muligt, hvis der alligevel sker uheld:

Uheld med gylle

I tilfælde af mindre gylleudslip, vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det, at der ikke er fare for forurening af grundvandet. Springer gyllebeholderne læk, vil gyllen fordele sig rundt om beholderne og løbe ud over anlægget ned mod syd. Løber gyllen til opsamlingsbrøndene øst for stald 1+2, kan der lukkes for 2 spjæld for at forebygge yderligere afløb af gylle. Brøndene kan suges tomme, således der ikke sker miljømæssig belastning. Opdager man ikke lækagen i tide vil gyllen løbe til vandreservoiret i haven, hvorfra det kan suges op, inden det løber videre ud i dræne i marken. Det vurderes, at der ikke er fare for forurening af grundvandet, da gyllen vil blive suget op.

⁷ Jethætte er en dobbeltkonisk hætte, der afslutter et luftafkast foroven. Faconen muliggør placering af en indvendig tragt til opsamling og afledning af regnvand (giver ikke i sig selv nogen forøgelse af kastelængden i forhold til et normalt afkastør med samme mundingsdiameter) (jf. DMU's miljøordbog)

Tabes der pesticider ved påfyldning af marksprøjten (påfyldningen sker på vaskepladsen) løber det i gyllebeholderen. Det vurderes, at der ikke er fare for forurening af grundvandet, da evt. tab ved uheld med pesticider vil blive ført til gyllebeholder.

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift er begrænset til gyllesystemet og ved påfyldning af marksprøjten med pesticider.

Døde dyr

Døde grise placeres under kadaverkappe eller i container. Derved undgås uhygiejniske forhold, herunder at der kan observeres døde dyr, samt at ræve, hunde og vilde katte kan komme til de døde dyr. Samtidig minimeres risiko for overførelse af smitte til staldene.

Minimering af risiko for uheld

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af pesticider, gylle, olie mv. Medarbejdere, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret.

Der er ikke stationære gyllepumper på gyllebeholderne, hvilket fjerner risikoen for punktforurening ved tab af gylle eller ved sabotage. Der er desuden fuldautomatisk pumpningen af gylle fra stalde til fortank og fra separation-sanlæg og fortank til gyllebeholderne, hvilket minimerer risikoen for overløb af gylle pga. menneskelige fejl.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m. Desuden er gyllebeholderne omfattet af den 10-årige beholderkontrol. Fyringsolietanken er hævet over jorden og placeret, hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

Der er alarmanlæg og nødopluk på ventilation, så der ikke opstår perioder med manglende ventilation og dermed risiko for kvælning af svin. Der er alarm på foderanlægget, så driftsstop og overfodring undgås.

Minimering af skadevirkninger af evt uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, som beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Ved at følge de retningslinjer, der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at der er gjort tilstrækkelige tiltag til at minimere både risiko og eventuelle skader i tilfælde af uheld. Det vurderes, at

vilkår om at beredskabsplanen skal forefindes på husdyrbruget og holdes opdateret, vil sikre optimal risikohåndtering på ejendommen.

Terrænet er relativt fladt og der er stor afstand til vandløb, hvormed risiko for overfladeafløb vurderes at være minimal. Der er dog risiko for at fx gyllespild kan løbe i drænen. Afløb fra den befæstede plads kan hurtigt ændres til at løbe til gyllebeholder. Samtidig er der i drænene på ejendommen flere spjæld, der gør det muligt at stoppe eventuelle spild i at løbe til vandløb. Nær disse spjæld er der åbninger, der kan bruges til at opsamle et eventuelt spild af gylle eller andet, der skal hindres i at løbe til vandløbet.

For at reducere omfanget af et eventuel uheld i forbindelse med opbevaring af spildolie, er der stillet vilkår om, at der maksimalt må opbevares 250 l spildolie. En tromle kan rumme 200 l, hvilket gratis kan afhændes til Dansk Oliegenbrug. Med et vilkår om maksimalt 250 l, vil tromler skulle tømmes/afhentes, når den er fyldt og en ny tromle vil kunne være taget i brug. Mængden af opbevaret spildolie minimeres, men holdes indenfor et omfang, der er praktisk gennemførligt.

Kommunen vurderer, på baggrund af ovenstående redegørelse, at der med de stillede vilkår vil blive taget tilstrækkelige forholdsregler til at risikoen for uheld er minimeret, samt at der i tilfælde af uheld vil blive reageret miljø-mæssigt hensigtsmæssigt.

4.2.3 Gødningsproduktion- og håndtering

Produktion af husdyrgødning

I den ansøgte drift produceres ca. 12.191 m³ gylle inkl. drikkevandsspild, vaskevand, vand fra vaskeplads og vand fra luftrensningsanlæg og fra betonpladsen med gylleseparationsanlægget. Der er fratrukket regnvand til gyllebeholderen pga. overdækning. I de 3 gyllebeholdere er der en samlet kapacitet på 9.200 m³. Opbevaringskapaciteten beregnes til ca. 9,2 måneder, hvilket vurderes at være tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Herudover er der opbevaringskapacitet i gyllekanalerne og i fortanken på ca. 700 t.

Opbevaring på ejendommen fremgår af nedenstående tabel. De eksisterende beholdere har fast overdækning og den projekterede beholder vil få fast overdækning. Ingen af beholderne har fastmonteret pumpesystem.

Tabel 3. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning

Opbevarings-anlæg	Volumen i m ³	Opført	10-års beholder-kontrolleret
Gyllebeholder 10	2.450	1994	11. okt. 2002
Gyllebeholder 11	4.250	1992	11. okt. 2002
Gyllebeholder 12	2.500	ny	-
I alt	9.200		

De to eksisterende beholdere har fået etableret fast overdækning i 2007 Og den projekterede beholder er søgt med fast overdækning.

Gødningshåndtering

Håndteringen af gylle i stalden foregår med træk og slip, dvs. der ud for hver afsnit er et spjæld, der manuelt åbnes for at lukke gyllen ud af det enkelte afsnit. Gyllekanalerne er firkantede og ca. 40 cm dybe. Der er hyppig udslusning af gylle fra staldene. Der udsluses gylle i ca. 3 timer pr uge. Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem og indenfor normal arbejdstid.

Når gyllen skal bringes ud, bliver den fra beholdere suget op i gyllevognen ved hjælp af en sugekran påmonteret på gyllevognen. Sugekranen minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen. Gyllebeholderen vil kun blive omrørt i forbindelse med afhentning af gylle.

Ansøger oplyser, at der ved udkørsel af husdyrgødning tages hensyn til naboer, således der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup. Derudover tages der højde for vindretning i forhold til naboer, når der køres gylle ud. Se endvidere BAT-afsnit 4.5.5 vedr. gødningshåndteringen i forbindelse med udbringning.

Vurdering

Der er stillet vilkår til gødningshåndteringen på ejendommen, bl.a. vilkår til håndtering og udbringning af gylle samt til anvendelsen og effektiviteten af gylleseparationsanlæg.

Det vurderes, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, da der er mere end 9 måneders kapacitet. Der er stillet vilkår om at gødningshåndteringen sker efter godt landmandsskab med hensyntagen til vindretning i forhold til naboer, mv. I den eksisterende miljøgodkendelse er der stillet vilkår om, at udkørsel med gylle ikke må ske på lørdage, søndage og helligdage. Det vurderes imidlertid, at der ikke er behov for at bibeholde dette vilkår, når vilkåret om hensyn til vindretning, naboer mv. overholdes. Desuden må der jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, ikke udbringes husdyrgødning på lørdage, søndage og helligdage, på arealer der ligger nærmere end 200 meter fra byzone og lign. Det er Hedensted Kommunes vurdering, at gødningshåndteringen opfylder gældende regler og at der ikke er nogen væsentlig risiko for forurening ved de anvendte metoder.

4.2.4 Ammoniak

For en række sårbare naturtyper er en gunstig bevaringstilstand forbundet med lave kvælstofværdier. Kvælstof, der deponeres fra luften (ammoniak), kan få disse næringsfattige naturtyper i en ugunstig bevaringstilstand, fordi hurtigvoksende arter udkonkurrerer de karakteristiske næringsfattige arter.

Ammoniakfordampningen fra anlægget Nørregade 53 er, i ansøgt drift, 9554 kg N pr. år, ifølge beregningen i IT-ansøgningssystemet. Meremissionen fra anlægget er 813 kg N pr. år som følge af udvidelsen. Dette svarer til 9,3 % øget ammoniakfordampning. Produktionen udvides med ca. 30 %. Når ammoniakfordampningen fra anlægget ikke øges tilsvarende udvidelsen skyldes det bl.a. det planlagte biologiske luftrensingsanlæg. Se herunder.

Generelt ammoniakreduktionskrav

Husdyrbruget er med ansøgningen om miljøgodkendelse omfattet af et generelt krav om ammoniakreduktion fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem, med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. For ansøgninger indsendt i 2009, er reduktionskravet, der gælder for ændringen, 25 %.

Reduktionskravet opfyldes ved, at de tre gyllebeholdere er overdækkede samt ved at der i stald 6, 7, 8 og 9 etableres et biologisk luftrensingsanlæg til rensning af lugt og ammoniak.

Ansøger forventer, at det luftrensingsanlæg, der skal anvendes i forbindelse med udvidelsen, vil være et såkaldt "BIO-REX Hartman Bio-Filter"⁸.

Et BIO-REX Hartmann Bio-Filteret er et horisontalt fladefilter, der kan tilpasses i forhold til stalddtype og dyregruppe. Ventilationsluften fra stalden ledes ind under biofilteret. Filtermaterialet består af en form for 'træskellet', med ca. 30 cm træflis. De nederste 10 cm flis er imprægneret med en patenteret blanding af enzymer og bakterier. Oven på biofilteret er et overbrusningsanlæg, som reguleres af luftfugtighedsfølere placeret i den nederste del af flisen (se fodnote 8). Ansøger oplyser, at det ikke forventes at træflis-materialet i filteret skal skiftes, da der i Tyskland har været filtre i drift i ca. 15 år. Alternativt kan den brugte flis udbringes på arealerne.

Afprøvning af dette biologiske filter har vist, at det er muligt at reducere lugt med gennemsnitligt 77 % (95 % konfidensinterval: 68-85) og ammoniak med gennemsnitligt 65 % (95 % konfidensinterval: 47-84).

Der er i ansøgningen angivet en effekt på 68 % for lugtreduktion og 47 % for ammoniakreduktion, hvormed der beregnes ud fra filtrets ringeste rensningskapacitet, dvs. 'worst case'. På denne måde opnås sikkerhed for at reduktionerne kan opfyldes af ansøger. Såfremt filteret kører optimalt vil den gennemsnitlige lugt og ammoniak fra staldanlægget reelt være lavere end beregningerne angiver.

Der renses luft fra staldene 6, 7, 8 og 9, hvilket svarer til 4460 stipladser og 17.840 producerede slagtesvin, svarende til 77 % af de ansøgte dyreenheder.

Ca. 70 % af ventilationsluften fra de nævnte stalde bliver via gulvudsugning ført gennem filteret. Dette er af beregningstekniske grunde omregnet til 70 % af timerne i et år, dvs. 6.130 timer. Der renses i alt ca. 1.147 mio m³ luft pr år, hvilket svarer til en andel gennem luftrensningen på ca. 71,4%, beregnet af KJ-Klimateknik. De øvrige ca. 30 % af luften ledes udenom filteret.

Filteret forventes placeret på taget over stald 8 og 9. Se situationsplan i bilag 1 for placering. Det forventes at filteret er ca. 644 m³/358 m², hvilket er ca. 6,5 m bred, ca. 55 m lang og ca. 1,8 m højt. Tagkonstruktionen på stald 8 og 9 er to parallelle tage, dvs. med to tagrygge. Luftrensingsanlægget placeres mellem de to tagrygge og forventes ikke at komme til at nå en højde der er højere end kip.

Det forventes, at hovedparten af det vand, der benyttes til at fugte filteret og det regnvand der kommer i filteret, vil fordampe. Dog kan der være et mindre afløb f.eks. i forbindelse med meget regn eller ved vask af filteret, hvilket er anslået til ca. 50 m³ pr år.

Kvælstoffølsom natur

Husdyrbruget ligger ikke inden for 300 m (bufferzone I) eller 1000 m (bufferzone II) fra natur, som er beskyttet efter § 7⁹ i Husdyrloven. Det nærmeste udpegede § 7 naturområde er et overdrev, som ligger ca. 3,4 km sydøst for anlægget. Der er ikke anden kvælstoffølsom natur i umiddelbar nærhed af den nye stald.

⁸ Beskrevet i " *BIO-REX Hartman Bio-Filter – Faglig Publikation fra Dansk Svineproduktion, meddelelse nr. 807*" fra 21/12/2007.

⁹ Større heder eller overdrev, som er særlig beskyttet efter Husdyrloven.

Nærmeste § 3 natur (natur beskyttet ifølge Naturbeskyttelsesloven¹⁰) er en sø ca. 260 meter nordnordøst for den projekterede gyllebeholder. Vandløbet Bjørnkær Grøft ligger 380 meter sydsydvest for anlægget. 1,35 km sydvest for anlægget ligger en sø, som er registreret som særlig værdifuld naturområde, registrerede særlige arter: engblomme og orkidéarten maj-gøgeurt (orkidéer er fredede). 1,5 km nord for anlægget ligger ligeledes et område, der er registreret som særlig værdifuldt naturområde. Det er en mose, hvor der også er registreret engblomme og maj-gøgeurt.

Der er ca. 7,8 km til nærmeste Habitatområde nr. 67 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 45 (Skove langs nordsiden af Vejle Fjord). Der er ca. 12 km til det internationale naturbeskyttelsesområde i Horsens Fjord og ved Endelave, som både er karakteriseret som Habitatområde (nr. 52), EF-fuglebeskyttelsesområde (nr. 36) og Ramsarområde (nr. 13).

Der er ikke registreret artsdata, såvel generelle som artsdata anført på Habitatdirektivets¹¹ bilag IV over beskyttede arter indenfor 1 km af anlægget. 6,5 km vest for anlægget er den nærmeste registrering af bilag IV-art¹², spidsnudet frø.

Vurdering

Kommunen vurderer, at ammoniakreduktionskravet kan overholdes, når de beskrevne virkemidler, overdækning af gyllebeholder samt biologiske luftrensingsanlæg, anvendes.

Der kan generelt ikke afkræves dokumentation for de faktiske emissioner fra anlæg via løbende målinger (jf. udkast til BAT-blad om biologisk luftrensning, slagtesvin, af 1/9 2009). I stedet stilles driftsvilkår, som skal sikre, at den pågældende teknologi virker efter hensigten, og derved må antages at fjerne det lugt og ammoniak, anlægget er testet til.

På baggrund af ovenstående beskrivelse, vurderer Hedensted Kommune, at det beskrevne filter (BIO REX Hartmann) vil kunne reducere ammoniak og lugt i det beskrevne omfang. Hedensted Kommune har kendskab til, at netop denne filtertype er i drift i både Tyskland og Holland, samt at det er tilgængelig på det danske marked.

Det aktuelle luftrensingsanlæg kan jf. ovenstående redegørelse gennemsnitligt fjerne 65 % ammoniak (95 % konfidensinterval: 47-84). Til beregning i ansøgningen er anvendt 47 % fjernelse, pga. en forsigtighedsbetragtning.

Hedensted Kommune har stillet vilkår om, at luftrensingsanlægget opsættes, drives og vedligeholdes i overensstemmelse med leverandørens vejledning. Der stilles ydermere vilkår om, at luftrensingsanlægget skal rense 70 % af luften fra stald 6, 7, 8 og 9, svarende til 4460 stipladser og 17.840 producerede slagtesvin. Luftrensingsanlægget skal være i drift hele året, svarende til 8760 timer. Da der i beregningen er taget udgangspunkt i "worst case", vurderes samtidig, at mindre pauser i driften, fx i forbindelse med service på vandforsyningsystemet el.lign., ikke vil kunne resultere i at ammoniakkrav eller lugt krav overskrides.

¹⁰ Lov nr. 1042 af 10. oktober 2008. Lovbekendtgørelse om naturbeskyttelse.

¹¹ Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, med senere ændringer, artikel 12.

¹² Arter der er beskyttet, efter Habitatdirektivets bilag IV

Som dokumentation for drift af luftrensingsanlægget stilles krav om at vandforbruget til luftrensingsanlægget, samt den registrerede fugtighed i filtermaterialet monitoreres og opbevares i driftsjournalen. Det vurderes, at disse faktorer vil afspejle hvorvidt driften af luftrensingsanlægget kører i overensstemmelse med leverandørens vejledning. Vedligeholdelse og eventuelle driftsstop skal ligeledes registreres i driftsjournalen, med angivelse af tidspunkt og årsag.

Der stilles desuden vilkår om, at det første år anlægget kører, skal der foretages inspektion og service, udført af leverandøren, hver 3. måned. Begrundelsen for dette vilkår er, at luftrensingsanlægget i ansøgningen projekteres placeret på taget af stalden. Denne placering kan øge risikoen for udtørring af filtermaterialet. Da effekten af anlægget afhænger af at fugtigheden i anlæggets filtermateriale er minimum 50 %¹³ er det afgørende at overbrusningsanlægget og fugtighedsfølerne fungerer optimalt. Det vurderes derfor nødvendigt med skærpet fokus på anlæggets drift i det første år anlægget kører. Under forudsætning af stabil drift ved de sidste to eftersyn, skal der herefter være serviceaftale om halvårlig inspektion og service, udført af leverandøren. For det tilfælde, at luftrensingsanlægget efter det første år i drift, skulle vise sig ikke at leve op til de stillede krav, stilles der vilkår om, at der overfor kommunen skal redegøres for, en alternativ løsning af kravene til både ammoniak og lugt.

Med luftrensingsanlægget vil udvidelsens meremission af ammoniak komme ned på 813 kg N pr. år. Samtidig er der ikke registreret ammoniakfølsomme naturtyper eller artsdata i nærheden af anlægget. Hedensted Kommune vurderer derfor, at udvidelsen ikke vil medføre en negativ påvirkning af ammoniakfølsom natur. På grund af afstanden vurderes udvidelsen ikke at have effekt på hverken internationale naturbeskyttelsesområder eller bilag IV arter, hvormed der ikke er krav om, at kommunen skal foretage en Miljøkonsekvensvurdering¹⁴.

4.2.5 Lugt

Lugtemissionen er beregnet i det digitale ansøgningssystem, ud fra oplysninger om den ansøgte husdyrproduktion. Der beregnes antal lugtenheder ud fra det gennemsnitlige antal kg dyr på stald på en varm sommerdag (maksimal belastning). Dette omregnes til en geneafstand, indenfor hvilken der kan forventes væsentlig lugtgener.

Grænseværdierne er forskellige i forhold til, i hvilket område naboer er bosiddende. I byzone er grænseværdien 5 odor units¹⁵ (OU_E/m^3), i samlet bebyggelse (8 enkelt boliger indenfor 200 m radius) $7 \text{OU}_E/\text{m}^3$ og enkelt bolig i landzone (uden landbrugspligt) $15 \text{OU}_E/\text{m}^3$.

Som nævnte i ovenstående afsnit, etableres der et luftrensingsanlæg i forbindelse med udvidelsen, som både reducerer lugt og ammoniak i den ventillationsluft, der ledes gennem filteret. Anlægget har vist en reduktion af lugt med gennemsnitligt 77 % (95 % konfidensinterval: 68-85). Der er i ansøgningen angivet en effekt på 68 % for lugtreduktion, dvs., at der som var til-

¹³ BIO-REX Hartmann Biofilter, Vejledning. Modtaget fra producenten i november, 2009.

¹⁴ Vurdering af påvirkning af Natura2000 områder i henhold til Miljømålsloven (Lovbekendtgørelse nr. 1756 af 22.12.2006)

¹⁵ Odor units er en international måleenhed for lugt.

fældet er for beregningen af ammoniakreduktion, beregnes ud fra filtrets ringeste rensningskapacitet, dvs. 'worst case'. På denne måde opnås bedst mulig sikkerhed for at reduktionerne kan opfyldes af ansøger. Såfremt filteret kører optimalt vil den gennemsnitlige lugt fra staldanlægget reelt være lavere end beregningerne angiver.

Nærmeste nabobeboelse er Nørregade 55 (ejet af ansøger) og er på nuværende tidspunkt reelt den nærmeste nabo uden landbrugspligt. Hverken afstandskrav eller geneafstandskrav til denne bolig er overholdt. Ansøger har oplyst, at matriklen med Nørregade 55 overføres til ejendommen Nørregade 53, når miljøgodkendelsen er givet, men er indforstået med, at det er en forudsætning for miljøgodkendelsen. Når Nørregade 55 sammatrikuleres med Nørregade 53, er det ikke længere en nabobeboelse, men beboelse på samme ejendom, hvorfor der derefter ikke vil være, krav i forhold til lugtgeneafstande i forhold til denne bolig.

Tabel 4. Geneafstande i nudrift og ansøgt drift, samt vægtet gennemsnitsafstand, jf. beregninger i IT-ansøgningssystemet

	Ukorrigeret geneafstand	Beregnet Geneafstand ¹	Gene-afstand i nudrift ²	Vægtet gennemsnitsafstand fra stald ³
Til byzone	955	907	1031	513
Til samlet bebyggelse i landzone	735	735	837	696
Til enkeltbolig	371	68	412	428

¹ Geneafstand, hvor der er korrigeret for vindretning og kumulation, mv.

² Geneafstanden ved nudrift er den korrigerede geneafstand, som kan beregnes på baggrund af den husdyrproduktion, som er angivet under nudrift

³ Den vægtede gennemsnitsafstand angiver den reelle, gennemsnitlige afstand mellem staldafsnittene og omboende (afstand fra ejendommens lugtcentrum)

Som det fremgår af tabel 3 er den beregnede geneafstand til byzone/Hornsyld (907 m), hvilket er længere end den beregnede gennemsnitsafstand (513 m). Som udgangspunkt er geneafstanden for stor. Der kan dog jf. godkendelsesbekendtgørelsen¹⁶ meddeles godkendelse, hvis den ansøgte husdyrproduktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion, samtidig med at den vægtede gennemsnitsafstand er længere end 50 % af den beregnede geneafstand. Dette er tilfældet, da den vægtede gennemsnitsafstand til byzone er 513 m, hvilket er mere end 50 % af den korrigerede geneafstand, som er 454 m.

Ca. 700 meter nord for anlægget ligger Bjerre Gymnastik og idrætsefterskole, der er lokalplanlagt til undervisnings- og boligformål med tilhørende faciliteter som lærer- og elevboliger, undervisningsfaciliteter samt udendørs idræts- og friluftslivsfaciliteter m.v. I forhold til lugtberegninger indgår efterskolen som ensamlet bebyggelse, hvormed ovennævnte betragtning ligeledes gør sig gældende, idet den vægtede gennemsnitsafstand til samlet bebyggelse er 696 m, hvilket er længere end 50 % af den korrigerede geneafstand på 368 m.

Genekriteriet til enkelt bolig (uden landbrugspligt, Industrivej 2, ca. 428 m) er ifølge beregningen overholdt, da den korrigerede geneafstand (68 m), er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand.

¹⁶ Jf. bilag 3 til Bek. nr. 294 af 31.3.2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

I den tidligere miljøgodkendelse er der, af hensyn til lugt, stillet vilkår om, at afkast fra ventilationsanlæg og staldafsnit vedligeholdes og rengøres i fornødent omfang, samt at der skulle være 'jethætter' på alle afkast undtagen på opsamlingsstalden, hvor det ikke vurderedes praktisk muligt. Jf. BAT-redegørelsen i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse, er det beskrevet, at ventilationens mekaniske dele rengøres i forbindelse med vask af stalde (afsnit 4.5.1). Vilkår om 'jethætter' udeladt, da denne form for tiltag ikke har indgået i beregningen af geneafstandene. Det vurderes, at tilstedeværelsen af jethætter vil bidrage til en reduceret geneafstand, således at den reelle geneafstand er kortere end beregnet i systemet. Vilkåret er således delvist bibeholdt via vilkår om at husdyrbruget skal leve op til sin BAT-redegørelse.

Vurdering

Produktionen udvides med 214,3 dyreenheder, men det planlagte lugtreducerende tiltag i form af et biologisk filter, vil jf. beregningen i Husdyrgodkendelse.dk reducere lugten i forhold til nudrift med ca. 8 %. Som udgangspunkt er geneafstanden til byzone overskredet, men da lugtgenerne som nævnt reduceres og geneafstanden samtidig er længere end 50 % af afstanden til byzone, er det muligt at give tilladelse til den ansøgte produktion.

Som beskrevet i afsnit om ammoniak, er effekten af luftrensingsanlægget beregnet ud fra "worst case", dvs. der er regnet med 68 % reduktion, mens den gennemsnitlige reduktion jf. tidligere nævnte test er 77 % (95 % konfidensinterval: 68-85). Dette betyder, at anlægget ved optimal drift vil reducere mere end det, der er beregnet ud fra.

Derudover ligger byen syd for anlægget, hvilket i forhold til vindretning er en god placering, da de hyppigste vindretninger er fra vest eller sydvest.

Der er med godkendelsen stillet krav til hvor mange kg dyr, der kan være på stald af gangen (Vilkår 1). Antal kg er beregnet ud fra antal stipladser og grisenes gennemsnitsvægt som angivet i ansøgningsmaterialet. Dvs. for smågrise, 2860 stipladser gange 19,1 kg, svarende til 54.626 kg smågrise, og for slagtesvin 5100 stipladser gange 68,5 kg, svarende til 349.350 kg slagtesvin.

Hedensted Kommune vurderer, at idet lugtgenekriterierne i nærværende miljøgodkendelse er relativt snævert overholdt og at overholdelsen af kravet opfyldes ved luftrensning, samt at husdyrbruget er beliggende indenfor den beregnede geneafstand til byzone, men dog længere væk end 50 % af denne, at der er behov for en præcisering af hvor mange kg dyr, der kan tillades på stald af gangen. Lugtgeneberegningerne er foretaget på baggrund af antal kg svin, der er på stald af gangen. Det vurderes derfor nødvendigt, at stille vilkår til at dette også er tilfældet.

Hedensted Kommune vurderer, at lugtgener vil reduceres i forhold til nudriften og at de i lovgivningen fastsatte krav, dermed er overholdt.

4.2.6 Støj, støv, lys og skadedyr

Støj

Der vil kunne forekomme støj fra ventilationsanlæg, som kører hver dag året rundt. Alle stalde ventileres med undertryk, hvilke ansøger oplyser, er det mekaniske anlæg, der støjer mindst. Samtidig er motorerne i ventilatorerne placeret i den nederste del af afkastene, hvilket reducerer støjen udenfor anlægget.

Støj fra transport vil primært komme fra transporter med levering og afhentning af smågrise, afhentning af slagtesvin til slagtning, transport af husdyrgødning og foder. Transporterne vil primært foregå indenfor ejendommens normale arbejdstid, kl. 6-18, men der vil i perioder med gylleudbringning og høst være transporter uden for dette tidsrum.

Der kan forekomme støj ved daglig blanding af foder, foderblanding forgår inde i bygningerne, hvilket reducerer støj udenfor bygningerne. Der kan forekomme støj ved ilægning og tørring af korn i siloerne. Ilægning og tørring foregår kun i høstperioden, der strækker sig fra medio juli til ultimo september.

Der kan i nogle tilfælde være mindre støjgener fra dyr.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor den oplyste normale arbejdstid. Dog kan der forekomme mindre afvigelser i forbindelse med afhentning af dyr, samt i forbindelse med gylleudbringning og høst.

Støv

Støv vil forekomme i forbindelse med høst, fodring og kørsel ind/ud på bedriften. Al foderhåndtering foregår i lukkede systemer og indendørs, hvilket begrænser støvgener forbundet med dette.

Lys

Af ansøgningen fremgår det, at der i staldene er lys tændt efter behov i tidsrummet kl. 7-17. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning i staldene om natten. Udendørslys ved staldanlægget er nogle steder styret via sensorer og andre steder manuelt. Lyset er placeret, så det er muligt at orientere sig ved staldanlægget.

Belysningen ændres ikke væsentligt i forbindelse med udvidelsen og vurderes ikke at være til gene for naboer eller trafikanter. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten, med undtagelse af evt. levering af slagtesvin til slagtning.

Skadedyr

Både fluebekæmpelse og rottebekæmpelse i staldene sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet. Der er på nuværende tidspunkt kontrakt med Mortalin om bekæmpelse af skadedyr og der benyttes rovfluer i gyllekanalerne.

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved siloerne, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres.

Vurdering

Kommunen vurderer, at afstanden fra husdyrbruget til omboende er så stor, at der ikke er behov for at stille støjvilkår. Der er i den tidligere miljøgodkendelse stillet støjvilkår, Kommunen vurderer dog at dette repræsenterede en generel praksis på området på daværende tidspunkt og ikke en konkret vurdering af risikoen for støjgener hos omboende.

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages effektiv fluebekæmpelse, hvilket videreføres fra tidligere miljøgodkendelse. Det vurderes, ud fra ovenstående

beskrivelse, at omkringboende ikke vil blive generet unødigt af støv, lys, roter og fluer ved husdyrbrugets virke.

4.2.7 Affald, olie og kemikalier

Ansøger har oplyst følgende, angående håndtering af affald, døde dyr, bekæmpelsesmidler, olie mv.:

Døde dyr

Døde dyr (EAK-kode: 02 01 02) afhentes af DAKA ca. 78 gange om året. De døde dyr opbevares indtil afhentning i kadaverkapper udviklet til formålet. Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til BEK nr. 439: *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.*

Affald, Kemikalier/medicinrester

Brændbart affald i form af papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage fra f.eks. pesticider opsamles i affaldscontainer og bortskaffes med renovation hver uge (EAK-kode: 19.00).

Såfremt der findes pesticidrester (EAK-kode 05.12 og 02 01 08 / 02 01 09) afskaffes de ligeledes til kommunal genbrugsplads. Dette sker dog sjældent, da indkøb af pesticider passer med forbrug af pesticider.

Sprayflasker (EAK-kode: 02 01 99) opsamles i tønder og bortskaffes løbende til kommunal genbrugsplads.

Jern og metal (EAK-kode: 02 01 10) og glas, plastik m.m. (EAK-kode: 51.00 / 52.00 / 52.06) afhændes til kommunal genbrugsplads.

Motorolie, spildolie og smørolie (EAK-kode: 13 02 05 / 13 02 06) afhændes til Dansk Oliegenbrug. Opbevares i tromler på betongulv i maskinhuset.

Klinisk risikoaffald (EAK-kode: 18.00 og Z) i form af medicinglas og rester samt kanyler opbevares i plasttønder udviklet til formålet. Tønderne afhændes 1-2 gange årligt til kommunal genbrugsplads. Medicin opbevares i køleskab på staldkontor før brug.

Bortskaffelsen af affald til kommunal genbrugsplads i Hornsyld registreres, hvorved bortskaffelsen af affald kan dokumenteres.

Pesticider opbevares i maskinhuset i aflåst skab fra indkøb til forbrug i marken. Der er betongulv uden afløb. Der indkøbes til 1 årsforbrug. Påfyldning af marksprøjten sker udelukkende på vaskepladsen, så evt spild kan ledes til gyllebeholder.

Handelsgødning opbevares i maskinhuset fra indkøb til forbrug i marken. Der indkøbes årligt en mængde på ca. 150 t, der forbruges i det gødningsår det indkøbes

Affald fra ejendommens husholdning afhændes via den kommunale affaldsordning.

Olie

Ved stald 14 er der to tanke til dieselolie på hver 4.000 l (se bilag 1). Olietanken står på betonplads. Herudover er der en 1.200 l olietank til miljødiesel placeret ved foderladen. Olietanken står på betonplads.

Table 5 Olietanke på ejendommen

Olietanke	Placering	Volumen	År	Bemærkning
Dieselolietank 1	v/ stald 14	4000 l	1990	
Dieselolietank 2	v/ stald 14	4000 l	1997	
Dieselolietank 3	v/stald 14	1200 l	1985	
Dieselolietank 4	v/stald 5	1200 l	2010	er under udskiftning
Olietank (fyringsolie)	v/ foderladen	1200 l	2009	backup, hvis biofyret skal have service eller svigter

Alle tanke er ståltanke. En olietank er af ukendt alder og vil blive udskiftet. Tanken til fyringsolie anvendes sjældent, da biofyret anvendes til opvarmning.

Motor- og smørolie opbevares i maskinhuset i tromler på betongulv. Der opbevares ca. 2 * 205 l motorolie og ca. 2 * 205 l smørelie. Spildolie opbevares samme sted og afskaffes v.h.j.a. Dansk Oliegenbrug.

Vurdering

Der er stillet vilkår om at der ikke må foretages afbrænding af affald på ejendommen, samt at farligt affald, indtil det indsamles, til enhver tid skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, for at undgå, at der opstår fare for forurening af jord og grundvand. Det vil sige forsvarlig emballeret, under tag, på fast, tæt bund uden mulighed for spild til kloak, jord, vandløb eller grundvand, jf. Hedensted Kommunes Erhvervsaffaldsregulativ¹⁷. Desuden er der, som beskrevet i afsnit 4.2.2 om driftsforstyrrelser og uheld, stillet vilkår om maksimal mængde af spildolie, der må opbevares. Disse vilkår er i en let ændret form, overført fra den nuværende miljøgodkendelse.

Hedensted Kommune vurderer, at husdyrbrugets håndtering af affald samt opbevaring af olie og kemikalier overholder lovgivningens krav og Hedensted Kommunes erhvervsaffaldsregulativ mht. håndtering og opbevaring, hvormed der ikke er risiko for væsentlig påvirkning af miljøet.

4.2.8 Spildevand og overfladevand

Spildevand fra ansøgt produktionen udgøres, primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild, i alt ca. 3.000 m³, hvilket indgår i beregningen af gylle. Mængden af spildevand stiger med ca. 30 % ved udvidelsen af produktionen. Spildevandet fra stalde ledes til gyllebeholder.

Table 6 Opgørelse over spildevand fra ejendom.

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra stalderne	3.000	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra serviceafdelingen i stalden	75	Septiktank
Sanitært spildevand fra husholdning og de to boliger tilhørende ejendommen	400	Septiktank
Overfladevand fra vaskeplads, når denne er i brug	200	Gyllebeholder
Overfladevand fra vaskeplads, når den ikke er i brug	200	Afledes til dræn
Overfladevand fra betonplads til gylle-separationsanlæg	140	Gyllebeholder
Overskudsvand fra luftrensning	50	Gyllebeholder
Tagvand	3.500	Afledes med dræn til vandre-servoir, hvorfra det ledes videre

¹⁷ Regulativ for erhvervsaffald kan ses på www.motas.dk

		re til dræn*
--	--	--------------

*der fører til Bjørnkær Grøft

Tagvand føres til dræn, som leder til vandreservoir/havedam beliggende i haven. Tagvandet fra maskinhuset ledes mod vest og ned til en ledning, der løber langs siloerne. Herfra bliver tagvandet fra maskinhuset ligeledes ledt til vandreservoiret. Fra vandreservoir løber dræn til Bjørnkær Grøft, der er B1-målsat. Vandreservoiret i haven vurderes at kunne sidestilles med et forsinkelsesbassin.

I rørene, der leder vandet til dammen i haven, er der indsat spjæld, der gør det muligt at hindre at en eventuel forurening i at løbe til vandløbet og muligt at suge det op.

Vaskepladsen indrettet med to mulige afløb: Et afløb til gyllebeholder og et afløb til dræn til vandløb. I forår- og sommerperioden (i vækstsæsonen) er afløbet til gyllebeholderen åbent og afløb til dræn lukket, således at vand fra vask af maskiner og påfyldning og vask af sprøjter ledes til gyllebeholder. Om efteråret, når markdriften er overstået, vaskes pladsen og derefter lukkes afløbet til gyllebeholderen og afløbet til dræn via sandfang og olieudskiller åbnes. Drænet løber til Bjørnkær grøft.

Sanitært spildevand føres til septiktank med afledning til dræn. Der er jf. kommunens spildevandsplan ikke stillet krav om forbedret rensning på ejendommen.

Vurdering

Overfladevand fra hovedparten af bygningerne samt det projekterede maskinhus ledes til dammen i haven/vandreservoiret, inden det løber til dræn. For ikke at forårsage en negativ påvirkning af vandløbet, stilles vilkår om maksimal udledningshastighed, samt at udledningen ikke må give anledning til erosion i vandløbets bund og bredder. Vandreservoiret vurderes som nævnt, at kunne sidestilles med et forsinkelsesbassin, som vil forsinke vandets udløb til vandløbet.

Hedensted Kommune vurderer, at der med den beskrevne indretning og anvendelse af vaskepladsen ikke vil være væsentlig risiko for forurening af overfladevand i forbindelse med spildevandshåndteringen. Der er stillet vilkår om at betonpladser med afløb til dræn skal holdes rene, så eventuel spild ikke kan løbe i afløbet, dvs. gældende for vaskepladsen i vinterperioden. Olieudskilleren skal vedligeholdes og tømmes i henhold til de gældende regulativer for olieudskillere. Der stilles vilkår om at der ikke må være synlige spor af olie i eller fra udledningen.

På baggrund af ovenstående oplysninger samt stillede vilkår vurderer Hedensted Kommune, at spildevandshåndteringen ikke medfører risiko for en væsentlig negativ påvirkning af vandløb mv.

4.2.9 Transport

Der vil forekomme transport i forbindelse med markarbejde, gyllekørsel og transport af afgrøder. Arbejdskørsel til og fra produktionen skal sker ad Nørregade der er en kommunevej uden fortov og cykelsti. Der er gode oversigtsforhold ved ud- og indkørsel.

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med levering af smågrise, afhentning af slagtesvin til slagting, husdyrgødning og foder. Transporterne sker med traktor og lastbiler. På dage med udbringning af husdyrgødning og høst vil der være meget trafik omkring ejendommens indkørsel.

Husdyrgødningen transporteres med traktor og gyllevogn ud til alle udbringningsarealer på hverdage. Der sker ikke transport gennem Hornsyld med husdyrgødning. 15-20 læs gylle vil skulle transporteres gennem Bjerre, til aftalearealerne nord for Bjerre.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid (kl. 06-18). Der vil i perioder med gylleudbringning og høst være transporter ud over dette tidspunkt.

Table 7. Antal årlige transporter

	Nudrift	Ansøgt drift**
Levering af smågrise	34*	52
Afhentning af svin til slagt	115*	104
Afhentning af døde dyr	78*	78
Levering af indkøbt foder inkl foderfedt	18*	28
Levering af egen produktion af foder	200	250
Valle	364	0
Diesel	4	4
Træpiller	4	4
Udbringning af husdyrgødning	350	520
Afsætning af fiber fra gylleseparation		26
Affald fra produktionen	52	52
Andet	20	20
I alt	1.239	1.138

* Tal stammer fra tidligere godkendelse

** Anslået antal transporter i ansøgt drift

Kort over transportveje ved udbringning af husdyrgødning ses i bilag 3.

Vurdering

Da der i ansøgt drift ikke regnes med levering af valle til produktionen, vil der ske en netto reduktion i antallet af transporter til og fra ejendommen, på trods af at diverse andre transporter vil øges. Der er ikke nabobeboelser udover boliger hører til ejendommen) i umiddelbar nærheden af indkørslen, hvorfor det vurderes, at transporterne ikke har en negativ indflydelse på naboer.

Det er Hedensted Kommunes vurdering, at transport til og fra husdyrbruget er indenfor rammerne af, hvad der kan forventes af et husdyrbrug af denne størrelse, samt at det ikke vil være til væsentlig gene for trafikken og naboer.

4.2.10 Energi- og vandforbrug

Ansøger har med nedenstående tabel redegjort for den forventede ændring af el- og vand. Tallene er enten aflæst eller beregnet ud fra normtal.

Tabel 8. Vand- og energiforbrug

Årligt forbrug i husdyrproduktionen	Før udvidelse	Efter udvidelse anslået
El ekskl. varme inkl. el til luftrensning og gylleseparationsanlæg	Ca. 250.000 kWh	Ca. 400.000 kWh
Træpiller til opvarmning af stalde og stuehus*	Ca. 100 t	Ca. 110 t
Vand fra privat vandboring	Ca. 3.000 m ³	Ca. 3.000 m ³
Vand fra Hornsyld Vandværk	Ca. 2.000 m ³	Ca. 10.000 m ^{3**}
Dieselloolie til markbruget	18-26.000 l	18-26.000 l
Gas til korntørring	15-18.000 m ³	Max 30.000 m ³

* Inkl frarens fra korn der forventes at erstatte ca. 50 t træpiller

** Inkl. vand til luftrensning

Energi

Energi anvendes primært til opvarmning, foderanlæg, ventilationsanlæg og lys. I afsnit 4.5.5 Energiforbrug findes en beskrivelse de energibesparende tiltag, der er på ejendommen.

Vand

Vand anvendes til drikkevand, overbrusning og vask af stalde. Vandet leveres primært fra privat vandboring, men ejendommen er tilsluttet Hornsyld Vandværk, i tilfælde at vandmangel fra den private boring.

Af vandbesparende hensyn anvendes der drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild. Inden vask af stalde sættes staldene i blød, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere, hvilket er vandbesparende. Staldanlægget vil blive gennemgået jævnlige, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet så snart det opdages. Alle data i produktionen gennemgås jævnlige, hvormed unaturligt højt vandforbrug, vil blive opdaget.

Ansøger ejer en vindmølle, der producerer 1,3 til 1,5 mio kWh pr år, som sælges til el-nettet.

Vurdering

Der stilles vilkår om opsætning af vandmålere, samt jævnlig aflæsning af både el og vand. Monitoring af ressourceforbruget bidrager til at eventuelle lækager eller andre uregelmæssigheder kan opdages og udbedres. På baggrund af ovenstående oplysninger vedr. håndtering af el- og vand, samt de stillede vilkår, er det kommunens vurdering, at der vil blive gjort tilstrækkeligt i forhold til at monitorere og begrænse energi- og vandforbruget.

Se ydermere afsnit om BAT: 4.5.4 Vandforbrug og 4.5.5 Energiforbrug.

4.3 Arealer

4.3.1 Drift af arealer

I miljøgodkendelsen indgår i alt 292,6 ha ejede udspretningsarealer. Derudover er der 94,7 ha med gylleaftaler. Udbringningsarealerne fremgår af bilag 4.

Det er i ansøgningen oplyst at der anvendes standardsædskifte S2, dvs. beregningerne i it-ansøgningssystemet er baseret på sædskifte S2. Sædskifterne refererer til Skov- og naturstyrelsens notat af 27/6 2007 om Standardsædskifter og referencesædskifter, hvor det fremgår, at S2 betyder en fordeling

med 50 % vinterkorn, 10 % lovpligtige efterafgrøder, 15 % vårkorn, 0-10% ærter og 20% vinterraps.

På ejendommen etableres et gylleseparationsanlæg til forarbejdning af 556,91 DE (i alt 61032 kg N og 9537 kg P). De øvrige 95 DE afsættes i rågylle til gylleaftalearealerne (i alt 10.412 kg N og 1.627 kg P). Rågyllen vil blive opbevaret i en af gyllebeholderne og væskedelen i de andre gyllebeholdere.

Forarbejdningen medfører, at der i væskedelen vil være 407 DE bestående af i alt 48.830 kg N og 7.151 kg P. Der benyttes 120 kg N pr DE i væskedelen og udnyttelsesprocenten af N er 80%.

Fiberdelen, der afsættes til biogasanlæg, består af 150 DE, 12.202 kg N og 2.386 kg P. Fiber-delen snegles i containere hvorfra det kan transporteres direkte til biogasanlægget.

Der stilles vilkår om at 85% af gyllen skal forarbejdes og at 150 DE i fiber skal afsættes til biogas eller anden godkendt modtager. Herudover at N skal udnyttes med 80% i væskedelen. Anlægget skal ikke køre 100% da der er en andel af rågylle, som afsættes til gylleaftalearealerne.

Dyretrykket ved fuld produktion (651,91 DE) samt fraførsel af rågylle fra 95 DE til gylleaftalearealer og 150 DE til biogas, vil være 1,39 DE/ha på ejede arealer. Harmonikravet på 1,4 DE/ha er således opfyldt.

I alt er de ejede arealer godkendt til en udbragt mængde separeret husdyrgødning fra svin på maksimalt 407 DE med et næringsindhold på 48.830 kg N og 7151 kg P.

4.3.2 Hensyn til grundvand

Grundvandsressourcen på Juelsmindehalvøen er begrænset. Den nyeste kortlægning af grundvandet har vist, at på trods af ler øverst i jorden og langt nede, så ligger de grundvandsdannende lag ikke ret dybt. Samtidig er der tegn på, at lerlagene ikke er jævne, sammenhængende områder, hvilket øger risiko for nedsivning. Mange vandboringer på Juelsmindehalvøen viser tegn på, at der er nitrat på vej ned til drikkevandet. Som følge af nævnte kortlægning af grundvandets sårbarhed på Juelsmindehalvøen, er en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse under udarbejdelse. Planen forventes færdig efteråret 2010.

Indtil der foreligger en indsatsplan administrerer Hedensted Kommune ud fra nyeste viden på området. Hedensted Kommune har vurderet, at der er behov for en intensiv indsats i de områder, som jf. kortlægningen med stor sandsynlighed rummer grundvandsmagasiner, der kan udnyttes, og hvor området samtidig er kortlagt som meget sårbart. Hedensted Kommunen stiller derfor krav om, at udvaskningen ikke må overstige 50 mg/l, hvilket tilsvarende drikkevandskravet.

Ifølge nævnte kortlægning dvs. den nyeste viden omkring nitratsårbart grundvand i området, 'overlapper' flere af de ansøgte udbringningsarealer med registrerede nitratfølsomme grundvandsområder.

Blandt de ejede arealer, overlapper følgende marker helt eller delvist med nitratfølsomme områder: mark 2-0, 3-0, 4-0, 4-1, 5-0 og 6-0. Samlet set er ca. 58 ha af de 292,6 ha ejede arealer i nitratsårbart grundvandsområder.

De nævnte udbringningsarealer overlapper med to forskellige, adskilte grundvandsområder. I det nordligste sårbare grundvandsområde overlapper dele af mark 5-0 og 6-0 svarende til ca. 25 ha, med sårbart grundvandsområde. I området lige nord for Hornsyld overlapper 33 ha (dele af mark 2-0, 3-0, 4-0 og 4-1) af udbringningsarealerne med sårbart grundvandsområde.

Ansøger finder ikke, at efterafgrøder er optimale på den lerede jordtype areaerne har og stemmer ikke godt med ønsket om en høj andel af vinterhvede. Ansøger har gode erfaringer med tidlig såning og nedmuldning af halm (se fodnote 6), og mener disse tiltag vil give den bedste tilbageholdelse af kvælstof på denne jordtype.

Tidlig såning

Ansøger har fremsendt dokumentation/oplysninger fra Landscenteret¹⁸ som redegør for, at tidlig såning kan reducere udvaskningen af kvælstof med 5-7 kg N/ha pr. uge der sås før normalt såtidspunkt¹⁹. Jf. Dansk Landbrugsrådgivnings dyrkningsvejledning fra 2009 sås vinterhvede normalt 15. - 20. september. Såning 1.-6. september vil derfor betragtes derfor som tidlig såning, 2 uger før normal såtid, dvs. en reduktion på 10-14 kg N/ha.

Ansøger driver arealerne med høj andel af vinterhvede, op til 80-90 % vinterhvede. Vinterhvede har jf. Dansk Landbrugsrådgivnings dyrkningsvejledning 2009 et relativt "smalt" såningstidspunkt, sammenlignet med andre afgrøder, fx anbefales vinterraps sået mellem 10. og 25. august, Triticale hele september og rug 15. - 25. september. Med det "smalle" anbefalede såtidspunkt for vinterhvede, vil en fremrykning af såtidspunkt kunne fastsættes mere præcist i forhold til andre vintersædsafgrøder, hvorfor det vurderes at være realistisk at fremrykke såtidspunkt med to uger.

Beregning af udvaskning skal jf. lovgivningen²⁰, gennemføres ved anvendelse af et bestemt program, FarmN, som er sammensat af flere beregningsmodeller. I ovenstående reference, hvor den oplyste effekt af tidlig såning er fundet, er anvendt en anden beregningsmodel, "Daisy". Daisy-modellen indgår i FarmN. Da tidlig såning er et agronomisk tiltag til fjernelsen af kvælstof, dvs. det afhænger af planternes optag og ikke af reduktionsprocesser i jorden, vurderes den estimerede effekt på 10-14 kg pr. ha for to uger før normal såtidspunkt, at kunne indgå som tiltag til at reducere udvaskningen i nærværende afgørelse.

Dansk JordbrugsForskning har i et notat vedr. efterafgrøder og tidligt såede vinterafgrøder (april 2010), redegjort for en række mulige ulemper ved at fremrykke sådatoen, så som risiko for udvintring, smitte med svampesygdomme og større behov for ukrudtsbekæmpelse. Ansøger har over længere tid praktiseret tidlig såning og har haft god succes med denne praksis. Tiltaget vurderes derfor praktisk muligt, på Nørregade 53, på trods af risiko for de nævnte ulemper.

¹⁸ Oplysninger fra Leif Knudsen, Landscenteret, vedr. effekter af tidlig såning samt nedmuldning af halm.

¹⁹ DJF Markbrug, nr 103, 2004: "Tidlig såning af vintersæd" af Johannes Ravn Jørgensen, DJF.

²⁰ Bilag 4 til bek. 294 af 31/03/2009

Halmnedmuldning

Ifølge Landscenterets Planteavlsorientering nr. 07-579²¹ reducerer nedmuldning af halm ligeledes udvaskningen af kvælstof. På lerjorde reduceres udvaskningen med 12-14 kg/ha.

Ved nedmuldning af halm tilføres mængden af kvælstof i halmen til jorden. Når denne praksis med nedmuldning af halm påbegyndes, vil der i mange årtier indlejres mere kvælstof i jordens organiske pulje end der fraføres. Halmnedmuldning øger jordens frugtbarhed, dvs. jorden kan tilbageholde mere vand og næringsstoffer. Kvælstoffet vil frigives løbende. Det er derfor vigtigt, at der er et konstant plantedække som kan optage de frigivne næringsstoffer.

Det er ligeledes kendt, at pløjning/jordbearbejdning medfører øget frigivelse af kvælstof og dermed øget potentiale for udvaskning, hvorfor det er vigtigt, at tiden mellem jordbearbejdning og såning er så kort som muligt. Der er derfor stillet vilkår om at såning skal ske senest 3 dage efter ompløjning.

Tidlig såning og halmnedmuldning sammen

Anvendelsen af hvert af ovennævnte tiltag medfører jf. ovenstående en effekt på ca. 12 kg N. Ifølge chefkonsulent Leif Knudsen, Videnscenter for Landbrug, vil det ikke være korrekt med en simpel sammenlægning, hvis begge tiltag anvendes samtidig. Dette skyldes, at ovenstående resultater udelukkende er baseret på test af de enkelte tiltag hver for sig. Hvis halm nedmuldes vil det nå, at indlejre en del af kvælstoffet, hvormed "puljen af N", som tidlig såning kan reducere af, vil mindske, hvilket vil mindske effekten af tidlig såning. Hedensted kommune vurderer, pga. usikkerheden omkring virkningen ved anvendelse af begge tiltag, at det kun er muligt at lade effekten af et tiltag indgå i beregningen, selvom begge tiltag i praksis anvendes. Dette gøres ud fra en forsigtighedsbetragtning, for at sikre, at den ønskede effekt i forhold til grundvandet sikres bedst muligt. Disse tiltag indgår ikke blandt de almindelige redskaber, der anvendes til at reducere udvaskningen af nitrat til grundvandet.

I den lovpligtige beregningsmodel FarmN anvendes modellen "N-les", der beregner udvaskningen til grundvand, har halmnedmuldning ikke en reducerende effekt på udvaskningen. Det vil sige, at der ikke indenfor lovgivningens beregningstekniske rammer kan tilskrives en reducerende effekt på kvælstofudvaskningen af halmnedmuldning. Hedensted Kommune vurderer ud fra ovenstående, at halmnedmuldning i sammenhæng med de øvrige tiltag - tidlig såning og ompløjning tidligst 3 dage før såning, kan tilskrives en reducerende effekt på udvaskningen af kvælstof til grundvandet.

Hedensted Kommune har på baggrund af den fremsendte dokumentation vurderet, at effekten af nedmuldning af halm, jordbearbejdningstidspunkt og tidlig såning (2 uger før normal såtid), kan anvendes som tiltag mod nedsivning af nitrat i nærværende miljøgodkendelse, samt at tiltagene kan tilskrives en effekt svarende til ½ ha efterafgrøder, svarende til ca. 12,5 kg N. Det skal bemærkes, at Hedensted Kommune har foretaget en konkret vurdering, som ligeledes basere sig på ansøgers erfaringer i praksis og at dette samt de aktuelle forudsætninger er medtaget i kommunens vurdering.

²¹ Planteavlsorientering, Nr. 07-579, den 1. marts 2007, Landscentret, Planteproduktion: "Halmnedmuldningens betydning for kvælstofbehov og kvælstoftab på kort og lang sigt"

Beregningsteknisk beskrivelse

Tidlig såning/halmnedmuldning er som nævnt ikke blandt de redskaber, der er tilgængelige i IT-ansøgningsystemet, til at reducere udvaskningen af kvælstof til grundvandet. Der har derfor været behov for at afdække, om effekten af et grundvandssædskifte beregningsteknisk kan repræsentere effekten af tidlig såning/halmnedmuldning, således at udvaskningen kan beregnes i IT-ansøgningsystemet.

Grundvandssædskifter er en type sædskifter, der i IT-ansøgningsystemet kan anvendes til reduktion af kvælstofudvaskningen og som består af vårbyg med andel efterafgrøder, kaldet "miljøgræs"²². Grundvandssædskiftet G5 er således "Vårbyg m. 50 % 'miljøgræs'", dvs. der gennemsnitligt er 50% vår-sæd med udlæg af græs/korsblomstret afgrøde på marken.

Da de nævnte tiltag vurderes at kunne sidestilles med effekten af ½ ha efterafgrøder, vurderes det at, ansøger i ansøgningsystemet kan anvende et G5-sædskifte, til at repræsentere disse tiltag i beregningen af udvaskning til grundvandet. Dette vil igen udgøre en forsigtig vurdering, idet den reducerende effekt af G5 sandsynligvis er dårligere end ½ ha efterafgrøder, da Miljøgræs ikke medregnes som efterafgrøder i Plantedirektoratets terminologi, og derfor ikke medfører reduktion i N-kvoten.

Beregninger i IT-ansøgningsystemet viser, at et G3 sædskifte reducerer et udvaskningen til grundvandet til 49 mg nitrat pr l.

I IT-ansøgningsystemet har ansøger således indsat arealer, beliggende i grundvandssårbare områder, med sædskifte G3, hvilket ikke reelt er det der søges om, men G3-sædskiftet er tastet ind for beregningsteknisk at repræsentere effekten af tidlig såning/halmnedmuldning. Udvasningsberegningen på arealer i de grundvandssårbare områder giver, med G3-sædskiftet, 49 mg nitrat/l. Idet det herover er vurderet, at 1 ha tidlig såning og halmnedmuldning reelt fjerner mere kvælstof end 1 ha med G3-sædskifte, vurderer Hedensted kommune, at tidlig såning/halmnedmuldning har tilstrækkelig effekt til at sikre grundvandet.

Kontrol

For at myndigheden kan kontrollere anvendelsen af ovenstående tiltag, har ansøger oplyst at halmnedmulding fremover vil fremgå at gødningsregnskaberne. Såfremt det ikke teknisk er muligt, at skrive det direkte ind i gødningsregnskabet, vil planteavlskonsulenten tilføje et notat over, hvilke marker der, i det enkelte planår, har været halmnedmuldning på. Såtidspunkt fremgår i dag af markjournalen/logbogen, hvilket fremover kan bruges som dokumentation for tidlig såtidspunkt. Gødningsregnskaber, notater samt markjournal med oplysninger om halmnedmuldning vil blive fremlagt ved tilsynsbesøg. Herudover vil det fremgå af markjournalerne/logbogen, hvornår halmnedmuldningen er foretaget.

Vurdering

Der er stillet vilkår om en maksimal udvaskning på 50 mg N/l ud af rodzonen, ved anvendelse af enten grundvandssædskifte G3 eller tidlig såning, jordbearbejdnings-tidspunkt og halmnedmuldning på følgende arealer: Mark 2-0, 3-0, 4-1, 5-0 og 6-0. Der stilles vilkår om G3-sædskifte, da beregningen i IT-

²² Miljøstyrelsens notat "Standardsædskifter og referencesædskifter" af 27.06.2007

ansøgningssystemet viser at dette vil reducerer udvaskningen til under 50 mg Nitrat/l.

Ansøger har ønsket en alternativ løsning i form af tidlig såning og halmnedmuldning. Det er Hedensted Kommunes vurdering, at der foreligger tilstrækkelig dokumentation for effekterne af tidlig såning og halmnedmuldning, til at disse tiltag kan anvendes som alternativ til nedbringelse af udvaskningen af kvælstof til grundvandet. Det vurderes, at de beskrevne tiltag til reduktion af udvaskningen af nitrat til grundvandet, vil have en tilstrækkelig effekt på udvaskningen, således, at kravet kan overholdes. Der er anvendt en forsigtig vurdering af effekten, idet effekten af de to tiltag ikke er summeret, men kun beregnet med effekten af ét tiltag. Effekten af tidlige såning og halmnedmuldning, er vurderet at tilsvarende G5, dvs. bedre end G3, dvs. resulterende i lavere udvaskning end G3-sædskiftet.

Drikkevandsinteressen i området nord for Hornsyld vurderes således ikke at blive væsentlig påvirket som følge af projektet. Med de stillede vilkår vurderes grundvandet bedre beskyttet end i dag.

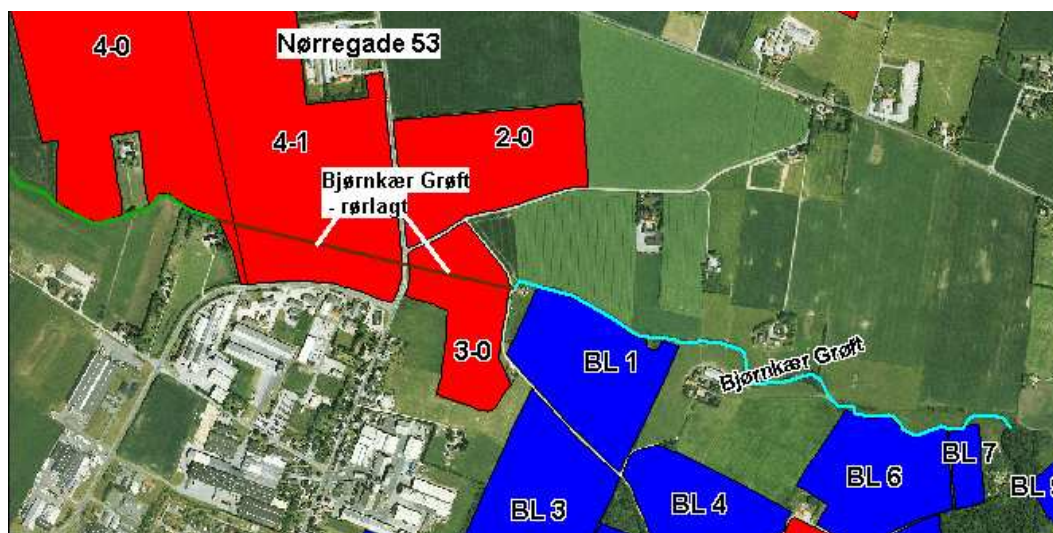
I forbindelse med revurderingen af nærværende miljøgodkendelse vil ovenstående tiltag, tages op til fornyet vurdering på baggrund af ny viden, der formodes at være på området, til den tid.

4.3.3 Hensyn til overfladevand

Hovedparten af de ejede (ca. 165 ha) afvander til As Vig. Resten af de ejede og forpagtede arealer (ca. 127 ha) ligger i oplandet til Vejle Yderfjord.

Overfladevand - vandløb

Bjørnkær Grøft, der løber via Rodhen Å til Vejle Yderfjord, løber langs en del af både de ejede/forpagtede arealer og aftalearealerne. Bjørnkær Grøft har sit udspring nord for mark BL 7 og løber langs aftalearealerne BL 1, BL 6 og BL 7 (se nedenstående figur). Vandløbet er på denne strækning B0-målsat, dvs. biologisk værdifuld uden fisk.

Figur 1. Viser Bjørnkær Grøft, der passerer forbi eller under flere af de ansøgte udbringningsarealer. Røde er ejede/forpagtede arealer. Blå er aftalearealer.

Vandløbet Bjørnkær Grøft er rørlagt gennem mark 3-0 og 4-1 og en del af mark 4-0. Et mindre område over en del af det rørlagte vandløb er registreret

som lavbundsareal. Rørlagte vandløb er oftest i lukkede rør (i modsætning til fx drænrør), hvorfor der ikke er risiko for, at der udvaskes næringsstoffer fra marken til det rørlagtes vandløb. Vandløbet åbent igen syd for mark 4-0, syd-vest for Nørregade 53. Herfra er vandløbet B1-målsat, dvs. gydevandløb for ørreder og andre laksefisk.

Der er ikke registreret hældninger over 6 grader på markerne nær Bjørnkær grøft. Der er, i mark 3-1 og BL 1, registreret mild erosionstruede områder i nærheden af vandløbet. Det er ved besigtigelse vurderet, at der ikke sker erosion til vandløbet og at de generelle krav om 2 meter bræmmer derfor er tilstrækkelige til at beskytte vandløbet.

Langs vestsiden af mark 5-0 løber Harredal Bæk, som er B1-målsat. Der er ikke registreret hældninger over 6 grader eller erosionstruede områder nær vandløbet. Der er dog i det nordvestlige hjørne af mark 5-0 registreret lavbundsareal. Området er besigtiget og det er fundet, at de generelle krav er tiltrækkelig til at beskytte vandløbet. Haredal Bæk løber videre på nordsiden af arealerne, men her er afstanden mellem dyrket mark og vandløb over 20 meter bevokset med skov og krat. Der er registreret hældninger på 6-12 grader på mark 5-0 og 6-1, men ikke i nærheden af vandløbet, hvormed de skrånende arealer ikke vurderes at udgøre en risiko for vandløbet.

Syd for mark 54/55 udspringer og løber ligeledes et vandløb (tilløb til Egelund Å), der er B1-målsat. Der er ikke registreret skrånende eller erosionstruede områder i marken nær vandløbet.

Overfladevand - fosfor

For at beskytte Natura 2000 områder²³ mod at bliver yderligere belastet af fosfor har Miljøstyrelsen udpeget oplandsområder, som er særlig følsomme for forfor. Indenfor disse områder, er det arealer med drænet lerjord og lavbundsarealer, på hvilke der er stor risiko for transport af fosfor til vandmiljøet. Her skal der ifølge lovgivningen stilles krav til fosforoverskuddet på marken.

Udbringningsarealerne til Nørregade 53, afvander til Vejle Fjord og Kattegat og ligger ikke i et område, der af Miljøstyrelsen er udpeget som "opland til fosforfølsom Natura 2000".

Arealer med drænet lerjord og lavbundsarealer, rummer stor risiko for transport af fosfor til vandmiljøet. Fosfor bindes i jordpuljen, og kan via makroporerttransport udvaskes til vandmiljøet.

Den totale sum af fosfor i gødningen er i ansøgt drift opgjort til 7151 kg P. På arealerne bliver den gennemsnitlige tilførsel 24,4 kg P/ha/år. Jordtypen er drænedede lerjorde (JB6-7). Reference sædskiftet er sat til S2, hvilket jf. sædskiftenotatet fjerner 26,9 kg P/ha. Det vil sige, et P-underskud på -2,5 kg P/ha. Da en del af arealerne er indtastet med Grundvandssædskifte (G3), hvilke jf. sædskiftenotatet fjerner 25,4 kg P/ha, bliver det gennemsnitlige P-underskud på -2,1 kg P/ha.

I den tidligere miljøgodkendelse er der stillet vilkår om anvendelse af fytase. I nærværende miljøgodkendelse er vilkåret omsat til et vilkår om reduceret indhold af fosfor i foderet, hvilket i praksis betyder, at der anvendes fytase for

²³ Natura2000 er en generel betegnelse for international beskyttet natur. Alle internationale beskyttelsesområder, fuglebeskyttelsesområder og ramsarområder (hav) er samtidig også Natura2000 område.

at kunne opnå tilstrækkeligt optag af foderets reducerede indhold af fosfor. Dette tiltag, kombineret med separation af husdyrgødningen udbragt på areaerne, resulterer jf. beregning i IT-ansøgningssystemet i et fosforunderskud: - 2,5 P/ha. Se endvidere afsnit 4.5.3.

Overfladevand - kvælstof

Beskyttelse af vandområder mod nitrat er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000 områder. Arealer, som hører under kategorierne "Nitratklasse 1, 2 eller 3" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle regler giver mulighed for. Miljøstyrelsen har udpeget de nitratfølsomme områder. Udbringningsarealerne tilhørende Nørregade 53 ligger ikke i et område udpeget som nitratklasse område.

Blandt arealerne tilhørende Nørregade 53 ligger arealer i oplandet til As Vig i et område med et reduktionspotentiale²⁴ på 0-50 %. Det vurderes dog sandsynligt, at reduktionspotentialet i oplandet til As Vig nu er højere, end da nuværende Reduktionspotentialekort (som de 0-50% er baseret på) blev udfærdiget, idet der nu er blevet etableret en sø og et vådområde (Skjold Å-projektet), som ligger nedstrøms flere af markerne, der afvander til Skjold Å. Både sø og vådområde vil bidrage til yderligere reduktion af det kvælstof, der udvaskes til overfladevandet.

De øvrige arealer, i oplandet til Vejle Yderfjord, ligger i et område med et reduktionspotentiale på 51-75 %. Hedensted Kommune stiller ikke krav om reduceret udvaskning til dette vandområde.

Der er i ansøgningsmateriale udregnet en udvaskning af nitrat til overfladevand på 33,1 kg N/ha, hvilket vurderes at være lavt i forhold til lignende brugstyper. Dette skyldes, at jorden er lerjord, og samtidig reduceres udvaskningen fra arealerne pga. de tiltag der gøres for at reducere udvaskningen til de nitratfølsomme grundvandsområder.

Vurdering

Efter besigtigelse og gennemgang af orthofoto, er det Kommunens vurdering at de generelle regler om 2 m bræmmer langs vandløb er tilstrækkelige til at beskytte vandløbene mod overfladeafstrømning.

Med det beregnede underskud af fosfor reduceres risikoen for udvaskning af fosfor, bl.a. fordi der ikke vil ske en ophobning af fosfor i jorden. Derudover er arealerne vurderet i forhold til risiko for erosion og afstrømning i ovenstående afsnit, hvor det fremgår, at de generelle regler for bræmmer vurderes at udgøre tilstrækkelig beskyttelse for det nære vandmiljø. På baggrund af det beregnede fosforunderskud samt konkrete vurderinger af arealerne, er det kommunens vurdering, at der ikke er risiko for væsentlig fosforpåvirkning af overfladevandet.

På grund af sammenfald mellem udbringningsarealerne og sårbare grundvandsområder, er der stillet krav om tiltag, der reducerer udvaskningen af kvælstof til grundvandet. Disse tiltag vil ligeledes reducere udvaskningen af kvælstof til overfladevand. Separation af gylle, der udbringes på de ejede arealer, bidrager ligeledes til en reduktion af udvaskningen af kvælstof, pga.

²⁴ Et reduktionspotentiale fortæller hvor meget kvælstof der forventes at blive omdannet eller fjernet fra vandet, inden det når ud i Horsens Fjord. Jo større procentvis reduktionspotentiale, jo bedre for vandmiljøet. Reduktionspotentialekortet lavet af Danmarks Miljø Undersøgelser kan ses på www.mst.dk under landbrug.

en højere udnyttelsesprocent af den separerede gylle. Hedensted kommune vurderer, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning som følge af udvaskning af kvælstof til overfladevand.

Hedensted Kommune har ikke fundet anledning til skærpe kravene i forhold til vandløb og overfladevand og finder ikke, at der som følge af udvidelsen, er risiko for en væsentlig påvirkning af overfladevandet i Internationale Naturbeskyttelsesområder, samt at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning af overfladevandet i øvrige vandområder, som arealerne ligger i opland til.

4.3.4 Hensyn til natur

I forbindelse med ansøgningen er der vurderet på marker, der ligger i tilknytning til naturområder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

I mark 11 er registreret en sø beskyttet efter § 3. Terrænet er relativt fladt, der er ikke registreret skånende eller erosionstruede områder i marken. På baggrund af orthofoto vurderes der at være en ca. 5 meter bred bræmme rundt om søen, hvilket ydermere vil beskytte mod påvirkning fra markdriften.

Nord for mark 54/55 ligger en § 3-søer. Der er ikke registreret skånende eller erosionstruede områder i nærheden af søerne. Afstanden mellem mark og søer er 5-10 meter.

Ingen arealer overlapper med Bufferzoner, dvs. arealerne ligger ikke i nærheden af naturområder beskyttet efter § 7 i husdyrloven.

Diger

Diger er beskyttede ifølge Museumsloven²⁵. Der er registreret beskyttede diger i tilknytning til flere af arealerne.

Som det fremgår af figuren er der langs markskel ved mark 40-0, 44-0 og 46-0 sydvest for Hornsyld, registreret adskillige diger. Der er primært tale om ejerlavsdiger, som formentlig stammer fra jernalderen. Også langs den østvendte skel af mark 11-0 (ikke afbilledet), er der registreret brudstykker af diger.

Hvor der dyrkes tæt på diger, skal bruger være opmærksom på, at diget ved markdriften ikke må blive tilført gødning eller bliver påvirket af sprøjtemidler (direkte eller ved vinddrift), jf. museumsloven.

Figur 2 Diger: Arealer, hvor der er registreret beskyttede diger i tilknytning til. Rød ramme: Ansøgte arealer. Gul stiplede markering: Diger

²⁵ Bekendtgørelse af museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006

Vurdering

På baggrund af ovenstående beskrivelser, er det Hedensted Kommunes vurdering, at der ikke er væsentlig risiko for ændret påvirkning af naturområder, i nærværende sag udelukkende søer, som følge af udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer.

Der er ikke registreret skrånende arealer med hældninger over 6 grader og kun få mildt erosionstruede områder i tilknytning til de nævnte § 3-beskyttede områder. På baggrund af dette, samt besigtigelser vurderer Hedensted Kommune, at søerne ikke vil blive væsentligt negativt påvirket af almindelig drift af arealerne, når de lovpligtige 2 meter bræmmer langs søer (og som tidligere nævnt vandløb) overholdes.

4.3.5 Aftalearealer

I ansøgningen om miljøgodkendelse indgår ca. 91,65 ha gylleaftalearealer. Arealerne ejes og drives af en række forskellige, som fremgår af nedenstående tabel.

Tablel 9 oversigt over aftalearealer

Mark nr	HA	Matr.nr.	Drives af	Ejes af	CVR-nr
BB 1	10,66	12, Nebsager By, Nebsager	Brian Bull Bredmadevej 8 8783 Hornsyld	Samme	25800443
EKH 4 og 5	28,88	9c, 9f, Neder Gram, Bjerre, og matr. nr. 4a, Gram By, Rårup	Erik Klestrup Hansen Gramvej 15 8783 Hornsyld	Samme	14467041
BL 1, 3, 4, 5, 6 og 8	47,35	7a og 10f Nebsager By, Nebsager	Birthe og Karsten Laursen* Nebsager Kirkevej 11 8783 Hornsyld	Samme	25190769
BL 7 og BL 9	4,76	4b og 31 Nebsager By, Nebsager	Birthe og Karsten Laursen*	Peter Falbe Hansen, Bromadevej 6, 8783 Hornsyld	25190769

* samlet set drives 53,63 ha af Birthe og Karsten Laursen

Aftalearealerne er vurderet, for at afgøre hvorvidt de kan drives uden at påvirke miljøet væsentligt, dvs. uden vilkår, eller om der vurderes at være risiko for væsentlig påvirkning af miljøet, dvs. udløser krav om, godkendelse efter § 16 i husdyrloven.

Grundvand

Som nævnt under afsnit om grundvand for ejede/forpagtede arealer, er grundvandsressourcen på Juelsmindehalvøen begrænset og visse steder sårbar.

Blandt aftalearealerne overlapper EHK 5, BL 3, BL 4, BL 6, BL 8 og dele af BL 7, BB1 og EHK 4 med terrænnære drikkevandsområder. Disse er dog ikke vurderet som særligt nitratfølsomme. Når drikkevandsområderne ikke er vurderet og registreret som nitratfølsomme, vurderer Hedensted Kommune, at de generelle regler om harmonikrav vil være tilstrækkelig til beskytte grundvandet mod nedsivning af nitrat.

Overfladevand

Aftalearealerne EHK 4 og 5 (ca. 28,8 ha) ligger i oplandet til As Vig og løber hertil via Skjold Å. Aftalearealerne BL 1-9 samt BB 1 (i alt 62,8 ha) afvander til Vejle Yderfjord via Bjørnkær Grøft og Ørum Å (se også beskrivelse i afsnit 4.3.3).

Som nævnt i afsnit om ejede arealer, så er der i BL 1 registreret mildt erosionstruede områder i nærheden af vandløbet, Bjørnkær grøft. Der er ikke registreret hældninger over 6 grader på markerne nær vandløbet. Det er ved besigtigelse vurderet, at der ikke sker erosion til vandløbet og at de generelle krav om 2 meter bræmmer derfor er tilstrækkelige til at beskytte vandløbet mod overfladeafstrømning.

Markerne BL 6 og BL 7 grænser mod nord til Bjørnkær Grøft, som er B0-målsat. Det er vurderet, at de lovpligtige bræmmer er tilstrækkelige til at sikre vandløbet mod materialetransport mv.

Som beskrevet i afsnit 4.3.3. om overfladevand og ejede og forpagtede arealer, vurderes der ikke at være risiko for negativ påvirkning af vandområderne As Vig og Vejle Yderfjord.

Natur

I mark BL 3 er en sø beskyttet efter § 3. Der er ikke registreret skrånende eller erosionstruede arealer nær søen og samtidig er der en bevokset bræmme på ca. 4-14 meter rundt om søen. Det vurderes, at der ikke er behov for at foretage yderligere tiltag af hensyn til søen. Nær samme mark findes ligeledes en sø registreret efter § 3. Søen er i midler tid et gravet regnvandsbassin og vurderes ikke at kræve særlige hensyn.

EKH 4 grænser til et igangværende vådområdeprojekt (Skjold Å-projektet) og nordenden af denne mark overlapper med et areal, der er registreret som "potentielt vådområde". Projektet er under gennemførelse og rummer ikke den nordlige ende af denne mark. Vest for samme marks nordvestlige hjørne findes en mindre § 3-sø. Marken rummer erosionstruede områder, men ikke i nærheden af søen. Afstanden til søen er ca. 20 meter, hvorfor det vurderes at søen ikke vil blive påvirket af udbringning på arealet.

Vurdering

Jævnfør Miljøstyrelsens kortlægning, stilles der ikke særlige krav til dyrkning af de arealer, der ligger i oplandet til Vejle Fjord og As Vig. Hedensted Kommune har ikke fundet anledning til at vurdere dette anderledes.

Det er Hedensted Kommunes vurdering, at de generelle bræmme- og harmoniregler vil være tilstrækkelige til at beskytte overfladevand, natur mm på de øvrige aftalearealer. Det vil ikke kræve særlige vilkår for at kunne drive disse miljømæssigt forsvarligt, hvorfor der ikke stilles krav om § 16 godkendelse af aftalearealer, der ikke overlapper med sårbart grundvandsområder.

4.4 Egenkontrol

Ansøger oplyser, at der på ejendommen er løbende egenkontrol af produktionen, da der benyttes foderplaner og mark- og gødningsplaner. Herudover føres der kvartalsvis P-kontrol over svineproduktionen. Produktionens størrelse, fordeling af næringsstoffer på harmoniarealet og andelen af efterafgrøder, fremgår af gødningsregnskabet. Af driftsregnskabet fremgår råvareforbruget

samt producerede svin i staldanlægget. Af EU ansøgningen fremgår det samlede dyrkede areal på bedriften.

Der er løbende sparring med faglige konsulenter, hvor driften af husdyrbruget og markbruget gennemgås og diskuteres. Der foretages daglige tjek og løbende vedligeholdelse af anlægget. Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcespild eller punktforurening.

Vurdering

Der føres de lovpligtige kontrolforanstaltninger som gødningsregnskab og sprøjtelogbog. Der er i forbindelse med godkendelsen stillet vilkår om opsætning af vandmåler, opgørelse af vandforbrug og opgørelse af elforbrug, begge som minimum hvert kvartal. Oplysninger om affaldsbortskaffelsen reguleres efter reglerne i Hedensted Kommunes Erhvervsaffaldsregulativ og Regulativ for farligt affald.

Hedensted Kommune vurderer, at de beskrevne procedure for egenkontrol og de af Hedensted Kommune fastsatte vilkår om egenkontrol er tilstrækkelige, til at miljømyndigheden kan kontrollere virksomhedens forurening i henhold til de vilkår om drift, som er givet virksomheden. Der er stillet specifikke vilkår til drift og vedligeholdelse af luftrensningsanlæg og separationsanlægget. Med disse vilkår vurderer Hedensted Kommune, at der sikres tilstrækkelig kontrol med, at anlæggene fungerer efter hensigten.

4.5 Renere teknologi/Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I forbindelse med godkendelse af et husdyrbrug skal der redegøres for anvendelse af "bedste tilgængelige teknik" (BAT), dvs. tekniske løsninger eller procedurer til reduktion af husdyrbrugets miljøpåvirkning. Kommunen skal ved vurdering af en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter Husdyrlovens § 12 sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jævnfør Husdyrlovens § 19 og § 23, og sikre sig, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jævnfør Husdyrlovens § 19.

Ansøger skal redegøre for følgende punkter:

- management
- foder,
- staldindretning,
- vand- og energiforbrug,
- opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Efter hvert af de nævnte afsnit, fremgår Hedensted Kommunes vurdering i forhold til Kommunens BAT-niveau, der tager udgangspunkt i EU's BREF-referencedokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion²⁶. Kommunens niveau for BAT tager udgangspunkt i den enkelte bedrift og er således en individuel vurdering i hver enkelt sag.

²⁶ hvilket er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer*

Ansøgers redegørelse for BAT, som angivet i ansøgningsmateriale, ses nedenfor.

4.5.1 Management

Ansøger er omfattet af "Code of praksis" i forhold til leverandør. Derudover søges den daglige drift tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes i henhold til APV.

Gældende krav til dyrevelfærd er opfyldt. Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder. Der er løbende sparring med faglige konsulenter, hvor driften af husdyrbruget og markbruget gennemgås og diskuteres.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle eller brand er beskrevet og medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Der foretages daglige tjek og løbende vedligeholdelse af anlægget. Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcspild eller punktforurening. Døde dyr afhentes hurtigst muligt. Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Der udarbejdes foderplaner og foderkontrol på bedriften, så der løbende kan optimeres på foderforbruget og dermed forbruget af næringsstoffer.

Markdriften tilrettelægges således den giver anledning til mindst mulig udvaskning af næringsstoffer og overfladisk afstrømning undgås. Der føres journal over udbringning af handelsgødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udbringning. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor forbruget af husdyrgødning og handelsgødning dokumenteres.

Der udarbejdes sprøjteplaner og der benyttes en sprøjteteknik der medføres at der kun benyttes $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ af normaldosering. Ved udkørsel af husdyrgødning tages der hensyn til naboer, således der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup. Derudover tages der højde for vindretning i forhold til naboer, når der køres gylle ud.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vurdering – management

Hedensted Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om at beredskabsplanen til enhver tid skal være ajourført og naturligvis direkte tilgængelig på ejendommen. Derudover er der stillet vilkår om logbog for renholdelse af staldinventar og ventilation, hvilket begrundes i svineproduktionens overskridelse af de generelle lugtgenekriterier. Kravet om logbog skal hjælpe til at

sikre en høj hygiejne i stalden og dermed fokus på forhold, som evt. kan medføre til øget lugtemission fra svineproduktionen. Hedensted Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger omkring BAT på management, den gældende lovgivning på området, samt med de stillede vilkår, at Kommunens niveau for BAT på management er overholdt.

4.5.2 Staldindretning

Ansøger oplyser i sin BAT-redegørelse:

I de eksisterende klimastalde, er der fortsat fuldspaltegulv, bestående af plastikspalter med lille åbning. Dette er valgt for at sikre en god hygiejne og dermed en høj sundhed og tilvækst i produktionen. I de eksisterende, og i den nye stald til slagtesvin, er der valgt drænet gulv for at sikre en god hygiejne og dermed en høj sundhed og tilvækst i produktionen. Det vil sige, at delvis spaltegulv er fravalgt. Fuldspaltegulv er fravalgt, da det ikke er hensigtsmæssigt i forhold til dyrevelfærd og ikke tilladt af samme årsag fra 2015. Samtidig har drænet gulv en lavere ammoniakfordampning end fuldspaltegulv, hvorved drænet gulv giver en bedre miljøbeskyttelse end fuldspaltegulv.

Ansøger oplyser vedr. rensning af lugt- og ammoniakemission:

I stald 6, 7, 8 og 9 etableres der et biologisk anlæg til rensning af lugt- og ammoniak. Det forventes at dette anlæg, sammen med ovenstående brug af BAT, samlet set opfylder kravene til BAT på ejendommen. I nærværende ansøgning er valgt "BIO-REX Hartman Bio-Filter – Faglig Publikation fra Dansk Svineproduktion, meddelelse nr. 807". Det er meget vigtigt at gøre opmærksom på, at ansøger ikke ønsker at forpligte sig til netop dette anlæg, da der for tiden sker meget i udviklingen af anlæg til nedsættelse af lugt- og ammoniakemission. Ansøger forpligter sig dog til etablering af et anlæg der kan fjerne lugtemissionerne fra staldanlægget så lugtgenafstandene til nærmeste enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone overholdes og det generelle ammoniakkrav, om nedsættelse af ammoniakemissionerne på 25 % i forhold til reference staldsystemet, ligeledes overholdes. Det kan bl.a. nævnes, at der for tiden udføres målinger på rensning udelukkende af ventilationsluft fra gulvudsugning. Dette kan blive aktuelt for ansøger i perioden fra ansøgningen er indsendt og til sagsbehandlingen er tilendebragt.

Beskrivelse af BIO-REX Hartmann Bio-Filter (BR):

Afprøvning af BR har vist at det er muligt at reducere lugt med gennemsnitligt 77 % (95 % konfidensinterval: 68-85) og ammoniak med gennemsnitligt 65 % (95 % konfidensinterval: 47-84). I nærværende ansøgning benyttes 68 % for lugtreduktion og 47 % for ammoniakreduktion. På denne måde er der sikkerhed for at reduktionerne kan opfyldes af ansøger. Der renses kun luft fra staldene 6, 7, 8 og 9, hvilket svarer til 4460 stipladser og 17.840 producerede slagtesvin. Min 70 % af luften bliver ført gennem filteret og der renses dermed luft i 6.130 timer (måden det teknisk er beregnet i den elektroniske ansøgning: 8760 timer pr år = 6.130 timer svarende til 70 %). Der renses i alt 1.147 mio m³ luft, beregnet af KJ-Klimateknik. De øvrige 30 % af luften ledes udenom filteret.

Filteret består af træflis imprægneret med enzymer og bakterier. Filteret overbruses med vand for optimale forhold for enzymer og bakterier. Det forventes ikke at træflisen i filteret skal skiftes, da der i Tyskland har været filtre i drift i ca. 15 år.

Bio-Rex Hartmann filteret forventes placeret på taget over stald 8 og 9. Se situationsplan i bilag for placering. Det forventes at filteret er ca. 644 m³/358 m², hvilket er ca. 6,5 m bred, ca. 55 m lang og ca. 1,8 m højt. Det meste af det vand, der benyttes til at fugte filteret med og det regnvand der kommer i filteret, forventes at fordampe. Dog kan der være et mindre afløb f.eks. i forbindelse med meget regn eller ved vask af filteret, hvilket er anslået til ca. 50 m³ pr år.

Billede af BIO-REX Hartmann Bio-Filter, fra firmaets brochurer

Bio-Rex Hartmann filteret er endnu ikke godkendt og kommet på teknologilisten. Det forventes dog i nærmeste fremtid. Der forventes et vandforbrug på ca 1.800 m³ pr år, hvilket er ca. 100 l pr produceret gris, oplyst af KJ-Klimateknik. Der forventes et forbrug på ca. 120.000 kWh i alt, hvilket svarer til ca. 6,7 kWh pr produceret gris, oplyst af KJ-Klimateknik.

Gylleseparation

I projektet separeres gyllen, og den fraseparerede fiberdel eksporteres ud af ejendommens gødningsregnskab. Den resterende væskedel har et lavere indhold af såvel organisk kvælstof som fosfor. Det gør, at der kan anvendes en større mængde gylle til udbringning pr. ha, hvilket således stort set fortrænger handelsgødning. Der forefindes på nuværende tidspunkt ingen BAT-byggeblade på gylleseparation, hvorfor det ikke direkte kan karakteriseres som BAT.

Opfyldelse af BAT niveau for staldindretningen

Hedensted Kommunes fastsatte BAT-emissionsniveauet for nybyggeri og stalde, hvori der sker ændringer, svarer til referencestaldsystemet. For slagtesvin på drænet gulv og spalter er referencestaldsystemet "Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)" og for smågrise er referencestaldsystemet "toklimastald, delvis spaltegulv".

Ansøger har redegjort for BAT-emissionsniveauet og har via IT-ansøgningssystemet beregnet ammoniakemissionen fra hele anlægget, hvis alle stalde blev konverteret til referencestaldsystem. BAT-emissionsniveauet for både udvidelse og eksisterende stalde er beregnet til følgende:

	Samlet emission
BAT-emissionsniveau for hele anlægget, dvs. hvis alle gulve i ansøgt drift var BAT	10.290kg N/år
Eksisterende ansøgning med tiltag	9.554 kg N/år
BAT-emissionsniveau overopfyldt	736 kg N/år

BAT-emissionsniveauet er opfyldt for hele anlægget²⁷.

Når www.husdyrgodkendelse.dk udregner det generelle ammoniakreduktionskrav, sker det på baggrund af, at det pågældende staldsystem i ansøgt drift holdes op imod referencestaldsystemet for den pågældende staldtype. Det betyder, at når ansøgningen overholder det generelle ammoniakreduktionskrav i den pågældende ansøgning, har ansøger allerede kompenseret for forskellen imellem det fastlagte BAT-emissionsniveau og det staldsystem, ansøger ønsker at etablere.

Når BAT-emissionsniveauet for hele anlægget er overholdt, er BAT-emissionsniveauet for udvidelsen ligeledes overholdt.

BAT-emissionskravet og det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt primært ved hjælp af luftrensning.

Ansøger oplyser vedr. fravalg af BAT:

Køling af kanalbundene er ikke umiddelbart mulige at etablere i det eksisterende staldsystem, da det ville kræve at alle kanalbunde skal bankes op og støbes på ny, hvilket er uproportionalt. Det vælges ikke at etablere gyllekøling i den nye stald til slagtesvin, da det vurderes at et sådan anlæg bliver uproportionalt i forhold til den mulige varmeudvinning fra de 1.080 stipladser. Gylleforsuring vurderes ikke umiddelbart mulig at etablere i de stalde der er i grundplan, da det er sammenbyggede stalde, hvorved omforandringer af gyllerør er yderst vanskeligt. For de stalde der er på 1. etage er det ikke muligt at benytte gylleforsuring, da gyllen herfra løber direkte til det lukkede gyllesystem og der dermed reelt ikke står gylle i kanalerne. Herudover er alle gyllebeholdere overdækkede, hvorved effekten af gylleforsuring ikke opnås i lagertankene. Luftvasker med syre er fravalgt, da man i stedet har valgt et biologisk anlæg der kan frarenses både ammoniak og lugt uden tilsætning af miljøfarlige stoffer. Delvis spaltegulv 50-75% er fravalgt, da ansøger vurderer at disse vil give problemer med svineri i stierne, hvilket medfører dårligere hygiejne og dermed en lavere sundhed og tilvækst i produktionen. Samtidig er der risiko for højere ammoniak- og lugtemissioner, hvis der svines i stierne. Det vurderes desuden, at der ikke umiddelbar er problemer med ammoniakdepositionen i området, da de generelle krav til reduktion af ammoniakfordampningen overholdes og da den generelle fordampning fra det samlede landbugserhverv er faldende. Udover BREF og BAT-bladene er der Husdyrgodkendelse.dk beregninger. Med de angivne tilpasninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt.

Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i Husdyrgodkendelse.dk

²⁷ BAT-niveauet er fastsat til emissionsniveauet svarende til referencestaldsystemet i Bilag 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 294 af 31/03/2009, hvori referencestaldsystemet i www.husdyrgodkendelse.dk er fastlagt.

Vurdering – staldindretning

Ansøger har valgt gulvtyper, der ikke svarer til bedste staldsystem, idet der er valgt at bibeholde fuldspaltegulv, bestående af plastikspalter med lille åbning i de eksisterende klimastalde. Ansøger argumenterer for, at dette sikre en god hygiejne og dermed en høj sundhed og tilvækst i produktionen. Både i de eksisterende slagtesvinestald samt i den nye slagtesvinestald er der valgt drænet gulv ligeledes fordi ansøger vurderer, at dette sikre en god hygiejne og dermed en høj sundhed og tilvækst i produktionen. Det vil sige at delvis spaltegulv er fravalgt, da ansøger har erfaret, at det giver store problemer med tilsøling. Ansøger har således ikke valgt bedste staldsystem, men har argumenteret for sit valg og har i stedet reduceret ammoniakfordampningen ved hjælp af luftrensning. Det er Hedensted Kommunes vurdering, at ansøger har valgfrihed i forhold til opfyldelse af BAT-niveau.

Svineproduktionen overholder BAT niveau for staldindretning mht. ammoniak på både udvidelse og de eksisterende stalde. Beregningen viser, at der med anvendelse af det beskrevne luftrensningsanlæg opnås en ammoniakemission fra anlægget, der er 736 kg ammoniak lavere end BAT-kravet. Svineproduktionen overholder således BAT på hele staldanlægget.

Med de tiltag, som svineproduktionen anvender i nærværende miljøgodkendelse, hvilket medfører en reduktion af såvel ammoniak- som lugtemission fra staldanlægget, vurderes Hedensted Kommunens BAT niveau på staldindretning at være overholdt.

4.5.3 Foderforbrug

Foder, tilvækst og dyr ind/dyr ud af ejendommen styres dagligt ved hjælp af computerprogrammet "Agrosoft", som på baggrund af de aktuelle oplysninger kan beregne foderbehovet, således at der kun bruges den mængde foder og de mineraler, dyrene har behov for. Dvs. foderet ved hjælp af kornanalyser og foderplaner tilpasses de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen. På ejendommen udarbejdes der P-kontrol, hvor fodereffektiviteten opgøres og optimeres. Foderplaner udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent.

Foderforbruget på ejendommen er i nudriften ca. 3.600.000 FE og efter udvidelsen ca. 5.200.000 FE, hvilket svarer til en forøgelse af foderforbruget på ca. 30 %.

Foderet er primært sammensat af korn, soja, mineralblandinger og restprodukter fra brødvirksomhed. Foderet hjemmeblandes af eget og indkøbt korn. Foder opbevares i foderladen. I silo 22 opbevares der restrestprodukt fra brødvirksomhed. Herudover opbevares der korn i stålsiloerne mod vest.

Foderet blandes i foderladen og blandekarret, hvorefter det udfodres til svine. Der benyttes tørfoder til smågrisene fra 8,2-30 kg og vådfoder til slagtesvinene fra 30-107 kg.

Der er på ansøgningstidspunktet pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring med fosfor. Smågrise-foderet må maksimalt indeholde 5,2 g P pr FE (normen 2008/2009 er 5,2 g pr FE, i 2005/2006 var normen 5,5 g P pr FE). og slagtesvinefoderet må maksimalt indeholde 3,9 g P pr FE (normen 2008/2009 er 4,4 g pr FE).

Nedsættelsen af P opnås ved brug af fytase, hvilket også benyttes i ansøgt drift med samme niveau som anført ovenfor. Det beregnede resultatet, med det ansøgte sædskifte, kombineret med separation af husdyrgødningen, er et fosfor-underskud på markerne på -2,1 kg P/ha.

Med hensyn til proteinindholdet i foderet, så søges dette hele tiden reduceret og optimeret. Et firma (Vilomex) arbejder på at optimere foderet ud fra nyeste viden. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere N-udledning. Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten.

Der er i tidligere godkendelse nævnt benzoesyre til reduktion af ammoniakfordampningen. Der er ikke indregnet benzoesyre i nærværende ansøgning, da der ønskes fleksibilitet i forhold til anvendelsen af benzoesyre og da benzoesyre er blevet meget dyr. Der anvendes derfor forventeligt ikke benzoesyre i ansøgt drift.

Der anvendes fasefodring. I klimastalde anvendes trefaser og i slagtesvine-stalde 2 faser. Med fasefodring tilpasses foderets indhold til dyrenes behov i de forskellige faser (størrelser). Fasefodringen er således en del af foderoptimeringen.

BAT: Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der BAT, da der udarbejdes foderplaner, P-kontrol og da der tilsættes fytase til foderet.

Vurdering – foder

Anvendelse af reduceret råprotein og fasefodring er ikke indsat som tiltag i IT-ansøgningen og der stilles ikke specifikke vilkår til disse tiltag. Tiltagene er ikke vurderet nødvendige i forhold til overholdelse af ammoniakreduktionskravet, dvs. der er ikke behov for at kende det præcise omfang af tiltagene, da ammoniakreduktionskravet er overholdt, med de tidligere nævnte tiltag. Der stilles dog vilkår om at nærværende BAT-beskrivelse skal efterleves, der er således vilkår om optimering af foderet, mht. råprotein og fasefodring, men ikke til et specifikt niveau.

Hedensted Kommune vurderer ligeledes, at der ikke er krav om specifikt vilkår i forhold til foderets indhold af fosfor. Dette begrundes med, at den projekterede gylleseparering bidrager til et lavt fosforniveau i marken, samt at vilkår 32 rummer angivelse af den samlede mængde fosfor husdyrgødningen til det godkendte areal, må indeholde. Samtidig er der, med de i ansøgningen anvendte tiltag, fosforunderskud på markniveau. Gylleseparation udgør en alternativ BAT-løsning til reduktion af fosforoverskud²⁸.

Hedensted Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger omkring optimering af foderet samt det stillede vilkår om at nærværende BAT-beskrivelse skal efterleves, at Kommunens BAT niveau er overholdt.

4.5.4 Vandforbrug

I afsnit 4.2.10 Energi- og vandforbrug fremgår forbrug i nudrift og forventet forbrug i ansøgt drift. Besparelser på drikkevand opnås ved at drikkeniplerne

²⁸ Jævnfør udkast til Miljøstyrelsens Udkast til BAT-blad "Bedst Tilgængelige Teknikker - til reduktion af fosforindhold i slagtesvinegødning" af 30/8/2009.

er placeret i fodertrugene. Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved at iblødsætte staldene og derefter vaske med højtryksrensere. For at minimere unødigt spild gennemgås drikkepipler og vandrør jævnligt for utætheder. Der vil være en visuel kontrol daglig og ved vask af staldene. Eventuelle lækager repareres så vidt muligt med det samme. Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Staldene rengøres hver 2. måned i klimastaldene og 1-2 gange årligt i slagtesvinestaldene. Der vaskes med højtryksrensere og anvendes kun desinficeringsmiddel, hvis der er et behov ved f.eks. udbrud af sygdom.

Vurdering – vandforbrug

Hedensted Kommune vurderer, at der vil opnås større fokus på vandforbruget ved jævnlig registrering af dette. Herved kan eventuelle skjulte lækager kunne registreres. Der stilles derfor vilkår om kvartårlig registrering af vandforbruget. Hedensted Kommune vurderer desuden, at ansøger med oplysning om placering af drikkepipler, overbrusningsanlæg og anvendelse af iblødsætning i forbindelse med rengøring, overholder Hedensted Kommunes niveau for BAT på vandforbrug.

4.5.5 Energiforbrug

I afsnit 4.2.10 Energi- og vandforbrug fremgår forbrug i nudrift og forventet forbrug i ansøgt drift.

Ansøger har oplyst følgende vedr. energibesparende foranstaltninger: Der anvendes lavenergi lysstofrør i staldanlægget, hvor det er muligt. Lyset vil være tændt i tidsrummet kl. 7-17, samt efter behov, når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget. Udendørslyset er manuelt- og sensorstyret.

Der er etableret temperaturstyret undertryksventilation, hvilket sikrer at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i staldene, ved et lavt elforbrug. Ventilationsafkastene bliver vasket og eftersat ca. hver anden måned i klimastaldene og 1-2 gange pr år i slagtesvinestaldene, når staldene bliver vasket, hvilket sikrer at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt. Bygningerne er tætte, så ventilationsanlægget ikke kører unødigt pga. falsk luftindtag.

Gyllepumperne kører på timer, så de ikke kører unødvendigt og derved forbruger energi.

Der anvendes opvarmet vand til vask af stalde, dvs. at der i den forbindelse ikke anvendes bedste tilgængelige teknik. Såfremt der skulle anvendes BAT jf. BREF-referencedokumentet på dette område skulle der enten anvendes koldt vand til vask af staldene, eller renere teknologi i form af varmegenindvinding fra f.eks. gyllekøling, jordvarme eller staldvarme. Ansøger har dog oplyst, at der bruges vand med ca. 16.-18 grader, fordi koldt vand gør det mere vandkrævende at vaske rent. Dvs. det opvarmede vand er mere energikrævende, men kan betragtes som vandbesparende.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der BAT ved delvis lavenergibelys-

ning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Registrering

I øvrigt fjernaflæses energiforbruget løbende. Hver tredje måned opgøres diverse oplysninger i forbindelse med E-kontrol. I den forbindelse vil også el- og vandforbrug registreres, hvormed uforudsete ændringer kan opdages. Ansøger oplyser i øvrigt, at vandtrykket i systemet hurtigt fortæller, om der er en lækage.

Vurdering - energiforbrug

Hedensted Kommune vurderer, at niveauet for BAT kan nås i forhold til energiforbruget ved at foretage monitoring af energiforbruget. Der er derfor stillet vilkår om registrering minimum hver tredje måned. Hedensted Kommunens BAT niveau for energiforbrug er på baggrund af monitoring af energiforbruget samt ansøgers oplysninger om anvendelse af lavenergily, undertryksventilation samt styring og renholdelse af ventilationsanlægget, overholdt.

4.5.6 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Opbevaring af husdyrgødning

Gyllebeholderen er en stabil beholder, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring. Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for begyndende tegn på utætheder. Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

Der er teltoverdækning på de tre gyllebeholdere, hvilket giver den bedste miljøbeskyttelse mht. lugt- og ammoniakemissioner. Samtidig er overdækningerne energibesparende, da regnvand ikke løber i beholderne og dermed ikke skal udbringes.

Ansøger vurderer, at der ikke er fravalgt BAT på dette område.

Udbringning af husdyrgødning

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så det sikres, at mængden af gødning er tilpasset afgrødens forventede behov. I planen tages der hensyn til JB nr., sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse. Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer. Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt gylle. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Da gylle køres ud på veletablerede afgrøder eller pløjes ned umiddelbart efter udbringning på sort jord, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne og der sikres hurtig optagelse i planterne.

Der udbringes ikke gylle på vandmættede, oversvømmede, frossen eller sne-dækkede arealer. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 meter bræmmer til beskyttede vandløb. Gylleudbringning sker normalt kun i hverdagene. Gyllen udbringes primært med slæbeslanger. Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 pct. mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal

håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Vurdering – opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Hedensted Kommune vurderer, at Kommunens niveau for BAT på opbevaring og udbringning af husdyrgødning er overholdt. Ansøger overholder gældende lovgivning for opbevaring og udbringning af husdyrgødning i overensstemmelse med generelle regler. Gældende dansk lovgivning på dette område er dækkende for langt størstedelen af punkterne under opbevaring og udbringning af husdyrgødning i BREF-referencedokument.

4.5.7 Samlet vurdering BAT

På baggrund af ansøgers oplysninger om og redegørelse for valg og fravalg i forhold til management, staldindretning, foder, vand- og energiforbrug, opbevaring og udbringning af husdyrgødning vurderer Hedensted Kommune, at bedriften lever op til Kommunens niveau for BAT.

Derudover har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, således at svineproduktionen i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne (bl.a. luftrensningsanlæg). I forbindelse med udarbejdelse af eventuelle tillæg og senest ved revurdering af miljøgodkendelsen, vil overvejelserne omkring BAT blive taget op til fornyet vurdering.

4.6 Landskabelige hensyn

Husdyrbruget ligger ca. 460 m nord for Hornsyld og er beliggende i landbrugsområde, omgivet af marker. Husdyrbruget ligger udenfor beskyttede kirkeomgivelser og uden for registreringer af kulturværdier, værdifulde- og særlig værdifuldt landskab.

Husdyrbruget ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier.

I forbindelse med udvidelse af husdyrholdet i eksisterende bygninger, bygges en ny gyllebeholder og et nyt maskinhus. Det nye maskinhus vil blive opført i samme materialer (gule mursten og gråt eternittag), og i nær forbindelse med det eksisterende anlæg. Herudover søges der om, ændret placering af to kornsiloer, hvilke der i 2008 blev givet tilladelse til opførelse af. Der er tidligere søgt om placering af de to siloer nord for de eksisterende siloer, men dette ønskes ændret til syd for de eksisterende siloer. Her vil de ligge nær den kommende slagtesvinestald. Samtidig etableres en betonplads til placeringen af separationsanlægget.

Der findes pt. et veletableret læhegn og øvrig beplantning rundt om hele ejendommen. Da den nye maskinhal og gyllebeholder skal placeres, hvor det nordlige læhegn er i dag, vil der blive plantet et nyt 3-rækket læhegn af blandede løvtræer nord for den nye maskinhal. Nedenstående luftfotos viser situationen før udvidelsen og den planlagte situation efter udvidelsen.

Eksisterende anlæg

Anlæg efter udvidelsen

Vurdering

Der er stillet vilkår om, at der reetableres en skærmende beplantning i overensstemmelse med beskrivelse og ovenstående figur i ansøgningsmaterialet, og med hjemmehørende arter. Vilkåret begrundes med, at det fremtidige staldanlæg ligger i et fladt landskab tæt på offentlig vej. Området er præget af spredt beliggende landbrugsejendomme og marker med mindre bevoksninger. Anlægget vil derfor være eksponeret i landskabet. Det er vurderet, at en afskærmende beplantning vil mindske anlæggets eksponering i landskabet.

Det vurderes at ejendommen, ved etablering af et nyt læhegn mod nord, nord for det projekterede maskinhus og gyllebeholder, ikke væsentligt vil ændre udtryk og at udvidelsen af produktionen dermed ikke vil få negativ indflydelse på landskabet. Hedensted Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget, med det stillede vilkår, vil kunne indrettes og drives under varetagelse af de landskabelige hensyn.

4.7 Alternativer og ophør

Placering af ny slagtesvinestald

Der har ikke været diskuteret andre placeringer af den nye slagtesvinestald, da den laves i det eksisterende maskinhus. Dette medfører at husdyrproduktionen ligger samlet og ressourcerne udnyttes optimalt. Ansøger har vurderet, at der ikke er andre muligheder for placeringen af en ny stald til slagtesvin og at omkostningerne hertil, sammenlignet med ombygningen af det eksisterende maskinhus, er for høje.

Placering af nye gyllebeholder og maskinhus

Af hensyn til transporterne med gylle fra beholderne til udbringningsarealerne har det været vigtigt med transportplads ved både de eksisterende gyllebeholdere og den nye gyllebeholder. Det betyder, at de er placeret med en passende afstand, således påkørsler undgås. Samtidig er det vigtigt at transporterne med gylle er effektive, hvilket betyder, at den nye gyllebeholder er placeret nærmest Nørregade, hvilket er optimalt. Af hensyn til transporterne med markmaskinerne fra arealerne til maskinhuset, har det været vigtigt at der er plads mellem de eksisterende gyllebeholdere og det nye maskinhus,

således påkørsler undgås. Derfor er maskinhuset placeret, hvor det nuværende læhegn ligger, og et nyt læhegn etableres til erstatning herfor. Maskinhuset og gyllebeholderne kunne ligge omvendt, men det vurderes, at det af hensyn til sikkerheden og logistikken på ejendommen er den bedste placering. Af hensyn til markdriften og logistikken internt på ejendommen er maskinhus og gyllebeholder valgt placeret mod nord, og ikke mod vest på den anden siden af kornsiloerne. Det vurderes at de bedste placeringer er fundet.

Ændret placering af kornsiloer

Det er valgt at placere de 2 kornsiloer umiddelbart syd for de eksisterende siloer, da det giver den mest optimale udnyttelse af byggefeltet og den bedste interne logistik i forhold til ilægning af korn i siloerne og benyttelsen af kornet til foder.

Der har tidligere været søgt, og givet tilladelse, til placering af kornsiloerne nord for de eksisterende, men pga. ovenstående ønskes placeringen ændret.

0-alternativ

Bliver det ikke muligt at gennemføre den ønskede ændring af husdyrholdet, vil Tværsiggård fortsætte uændret med den nuværende produktion. Det betyder at den nødvendige udvikling og effektivisering ikke sker på ejendommen, og reelt set vil en bæredygtig landbrugsproduktion afvikles indenfor en overskuelig årrække. 0-alternativet vil også betyde, at der ikke bliver etableret et luftrensingsanlæg og at lugtemissionen til naboer ikke vil blive mindsket. Desuden vil der ved et 0-alternativ ikke blive udarbejdet en ny miljøgodkendelse for ejendommen og der vil således ikke ske regulering af bedriften via vilkår stillet i henhold til den nyeste lovgivning.

Ophør

Ved virksomhedens ophør rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af bygninger og gyllebeholdere vil foregå i henhold til gældende regler. Affald afskaffes som beskrevet under afsnit 4.2.7 og evt. lagre af foder, pesticider og handelsgødning vil blive solgt til f.eks. foderstofforretning. Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket.

4.8 Samlet vurdering

Ejendommen, der ligger relativt tæt på Hornsyld har, på trods af en udvidelse af produktionen, reduceret lugt og ammoniak, ved at etablere luftrensning på en stor del af afgangsluften. På denne baggrund kan der gives tilladelse til udvidelsen. Samtidig er der gjort tiltag for at reducere udvaskningen af nitrat til nitratsårbare grundvand, således at det vurderes, at grundvandet ikke vil blive belastet pga. udbringning af husdyrgødning.

Disse tiltag, samt hvad der yderligere er beskrevet i nærværende miljøgodkendelse har medført, at Hedensted Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

5. FORMALIA

5.1 Lov m.m.

Husdyrbruget er omfattet af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Følgende bekendtgørelser, regulativer og forskrifter er relevante for husdyrbruget.

- Husdyrloven: Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- Miljøbeskyttelsesloven, lov om miljøbeskyttelse, lov nr. 1757 af 22. december 2006
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen, bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 med senere ændringer.
- Hedensted Kommunes regulativ for erhvervsaffald
- Bekendtgørelse nr. 533 af 18. juni 2003 og senere ændringer om bekæmpelsesmidler
- Bekendtgørelse nr. 268 af 31/03 2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler
- Regionplan 2005 for Vejle Amt, som i forbindelse med kommunalreformen er ophøjet til Landsplandirektiv.
- Kommuneplan 2009 for Hedensted Kommune

5.2 Klagevejledning

Afgørelsen vil blive offentlig bekendtgjort på Hedensted Kommunes hjemmeside og i Hedensted Avis d. 8. september 2010.

Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Husdyrlovens § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men sendes til Hedensted Kommune, Teknisk afdeling, Tjørnevej 6, 7171 Uldum eller på mail til: miljo@hedensted.dk

Kommunen vil umiddelbart efter klagefristens udløb sende klagen videre til Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Hedensted Kommune i hænde senest den 6. oktober 2010 kl. 15.00

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrloven. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet (jf. §

81 i Husdyrloven). Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne godkendelse. Det skal dog bemærkes, at udnyttelse af godkendelsen sker på eget ansvar, og ikke indskrænker klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

5.3 Udnyttelse af godkendelsen

Da der er stillet vilkår i forhold til landskabelige hensyn, må godkendelsen ikke udnyttes før klagefristens udløb²⁹. Klagefristen udløber den 6. oktober 2010 kl. 15. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelse er meddelt. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelse af godkendelsen.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Fravigelser, som skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Da nærværende miljøgodkendelse erstatter en eksisterende miljøgodkendelse skal Hedensted Kommune tage godkendelsen op til revurdering, når der er forløbet 10 år. Det er derfor planlagt at igangsætte revurdering i 2020.

5.4 Andet

Dyreenheder er beregnet efter bilag 1B i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage. Denne miljøgodkendelse er foretaget i forhold til det ansøgte antal dyr, uagtet at der senere måtte ske ændringer i beregning af antal dyreenheder.

Kommunen skal gøre opmærksom på, at det er antallet af producerede dyr samt dyr på stald, som danner grundlaget for produktionstilladelsen.

Der gøres ydermere opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige tilladelser/godkendelser efter anden lovgivning.

Kopimodtagere

Miljøkonsulent Hanne Bang, Gråkjær Miljøcenter, Hæstvej 46, 8380 Trige,

Ejere af aftalearealer:

Birthe og Karsten Laursen, Nebsager Kirkevej 11, 8783 Hornsyld

Brian Bull, Bredmadevej 8, 8783 Hornsyld

Erik Klestrup Hansen, gramvej 15, 8783 Hornsyld

Øvrige:

Miljøcenter Århus: post@aar.mim.dk

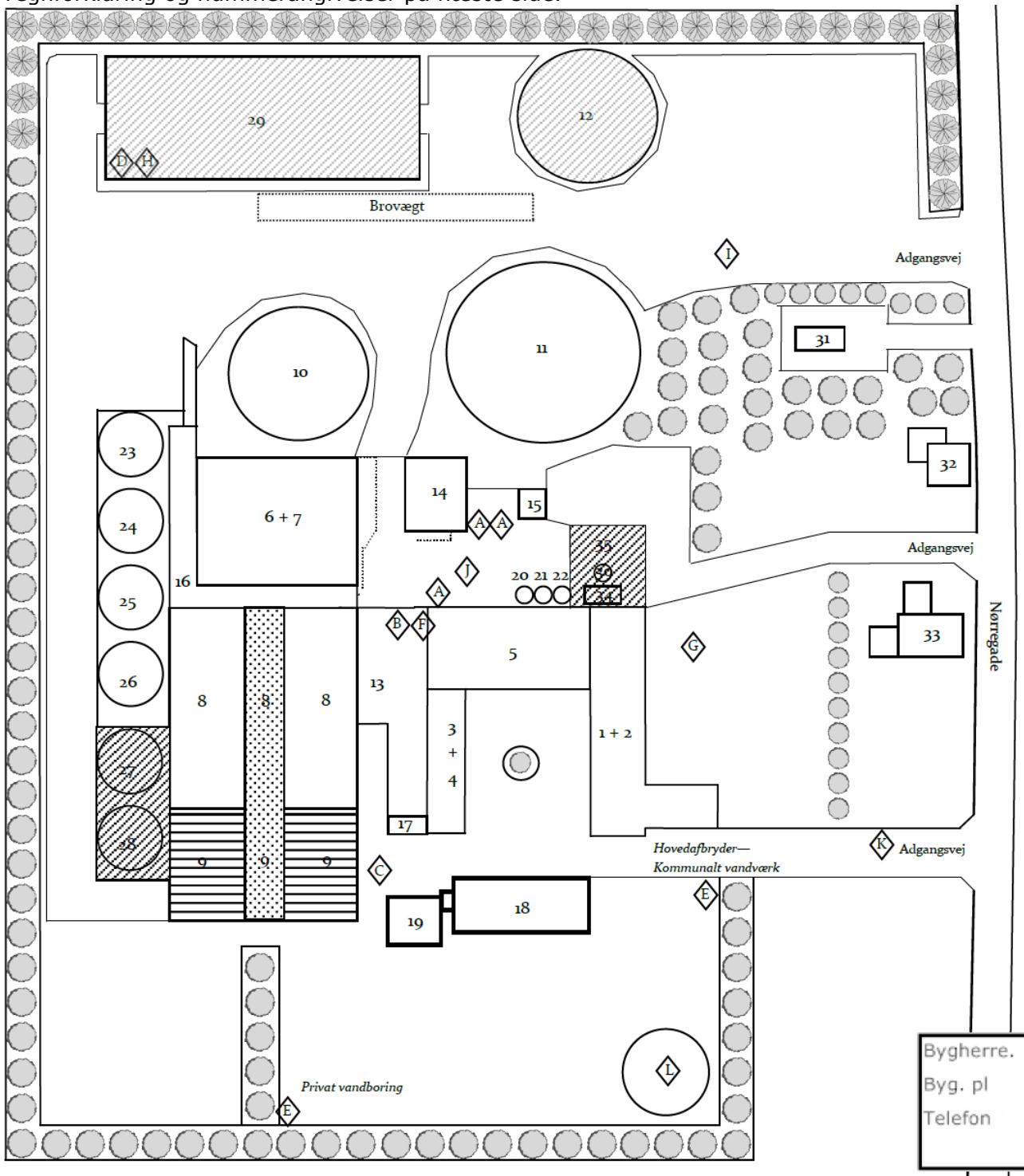
Miljøstyrelsen: mst@mst.dk

²⁹ Jf. § 81 stk. 3 i Husdyrloven

Danmarks Naturfredningsforening: dn@dn.dk + lokalbestyrelse, Hedensted: Uffe Kristiansen: hoejvang@adslhome.dk
Det Økologiske Råd: husdyr@ecocouncil.dk
Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland: midt@sst.dk
Danmarks Fiskeriforening: mail@dkfisk.dk
Danmarks sportsfiskerforbund: jkt@sportsfiskerforbundet.dk + miljøkoordinator: jka@nordfynskommune.dk
Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk + lokal repræsentant: hedensted@dof.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Friluftsrådet: fr@friluftsradet.dk + Friluftsrådet i Kreds 7: soehoejlandet@friluftsradet.dk

BILAG 1. SITUATIONSPLAN

Tegnforklaring og nummerangivelser på næste side.

Nummerangivelse forklares på næste side.

Okjekter	
Nr	Beskrivelse
A	Diesel på beton - 10.000 l
B	Kompressor
C	Container til affald
D	Olie/smøreolie
E	Vand-Hovedafbryder
F	El-Hovedafbryder
G	Olieudskiller
H	Kemi opbevaring
I	Opsamlingsplads - DAKA
J	Vaskeplads
K	Gas - Hovedafbryder
L	Vandreservoir

	Eksisterende bygning
	Ramper
	Ny bygning
	Ombygning af eksisterende
	Luftrensning
	Eksisterende beplantning
	Ny beplantning

Bygninger, tanke og pladser			
Arealer på eksisterende bygninger er vejledende			
Nr	Beskrivelse	Areal	Status
1	Smågrisestald, grundplan	370 m ²	Eksisterende
2	Smågrisestald, 1 etage	350 m ²	Eksisterende
3	Smågrisestald, grundplan	175 m ²	Eksisterende
4	Smågrisestald, 1 etage	175 m ²	Eksisterende
5	Slagtesvinestald	480 m ²	Eksisterende
6	Slagtesvinestald, grundplan	609 m ²	Eksisterende
7	Slagtesvinestald, 1 etage	609 m ²	Eksisterende
8	Slagtesvinestald	1.044 m ²	Eksisterende
9	Nu maskinhus - Ny slagtesvinestald	603 m ²	Ny/eksisterende
10	Gylletank - 2.450 m ³ m. overdækning	625 m ²	Eksisterende
11	Gylletank - 4.250 m ³ m. overdækning	1.063 m ²	Eksisterende
12	Gylletank - 2.500 m ³ m. overdækning	625 m ²	Ny
13	Foderlade	384 m ²	Eksisterende
14	Stald	154 m ²	Eksisterende
15	Blandekar	30 m ²	Eksisterende
16	Udleveringsrum	300 m ²	Eksisterende
17	Fynrum	19 m ²	Eksisterende
18	Stuehus	300 m ²	Eksisterende
19	Garage	100 m ²	Eksisterende
20	Silo - H = 10 meter	8 m ²	Eksisterende
21	Silo - H = 10 meter	8 m ²	Eksisterende
22	Silo - H = 10 meter	8 m ²	Eksisterende
23	Kornsilo - D = ca. 11 meter	34 m ²	Eksisterende
24	Kornsilo - D = ca. 11 meter	34 m ²	Eksisterende
25	Kornsilo - D = ca. 11 meter	34 m ²	Eksisterende
26	Kornsilo - D = ca. 11 meter	34 m ²	Eksisterende
27	Kornsilo - D = ca. 11 meter	34 m ²	Ny
28	Kornsilo - D = ca. 11 meter	34 m ²	Ny
29	Maskinhus	1.396 m ²	Ny
30	Fortank - 30 m ³	6 m ²	Eksisterende
31	Dong Gasstation - Ejet af DONG	300 m ²	Eksisterende
32	Nørregade 57 - Tilhørende ejendom	100 m ²	Eksisterende
33	Nørregade 55 - Tilhørende ejendom	125 m ²	Eksisterende
34	Gylleseparator - Planlagt placering	15 m ²	Ny
35	Betonplads m. afløb til fortank	200 m ²	Ny

Bilag 1B

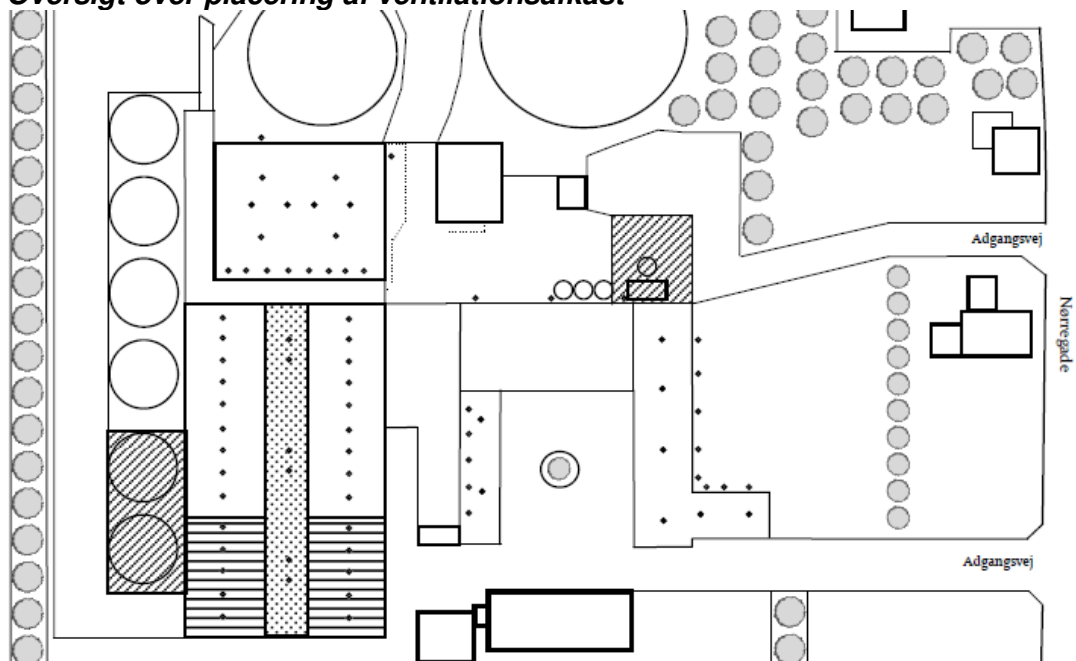
Oversigt over ventilationsanlæg

Se desuden ventilationsplanen i bilagene for placering af afkastene.

Stald nr:	Type	Kapacitet m ³ /t pr stiplads	Antal afkast	Placering af afkast	Afkasthøjde i m ca	Lufthastighed i afkast i m/sek
1	Undertryk Gulvudsugning	3-40	8	I grundplan	5,5	5-10
2	Undertryk Loft udsugning	3-40	6	På tag	7-8	5-10
3	Undertryk Gulvudsugning	3-40	5	På tag	7-8	5-10
4	Undertryk Loft udsugning	3-40	2	På tag	7-8	5-10
5	Undertryk Gulvudsugning	20-100	3	I grundplan	5,5	5-10
6	Undertryk Gulvudsugning	20-100	4*	På tag	10-11	5-10
7	Undertryk Gulvudsugning	20-100	12*	På tag	10-11	5-10
8	Undertryk Gulvudsugning	20-100	22*	På tag	8-9	5-10
9	Undertryk Gulvudsugning	20-100	12*	På tag	8-9	5-10

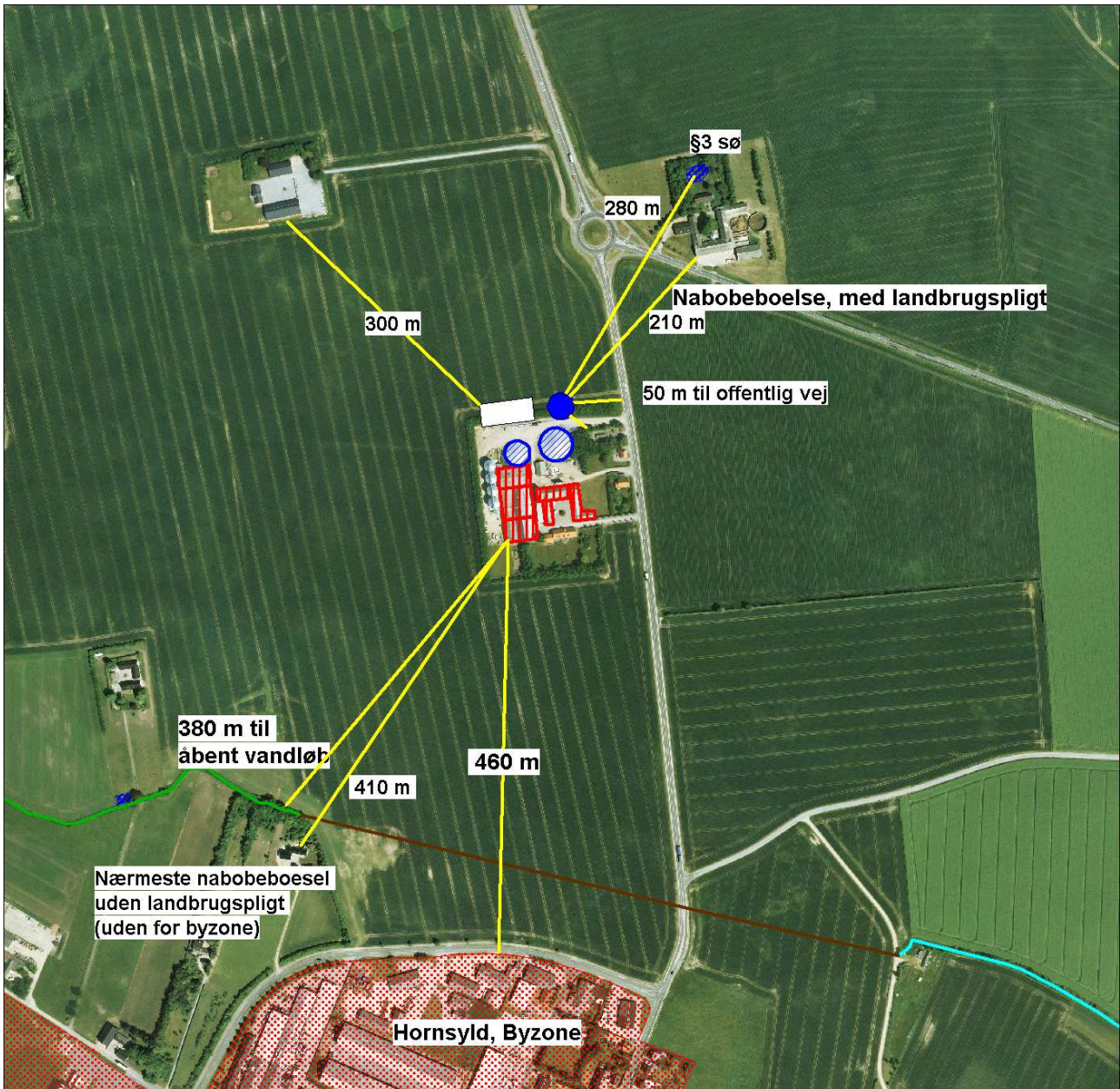
*Endelige tegninger af omforandringerne af ventilationen fra disse stalde til BIO-REX filteret, vil blive tilsendt når byggeriet er gennemført.

Oversigt over placering af ventilationsafkast

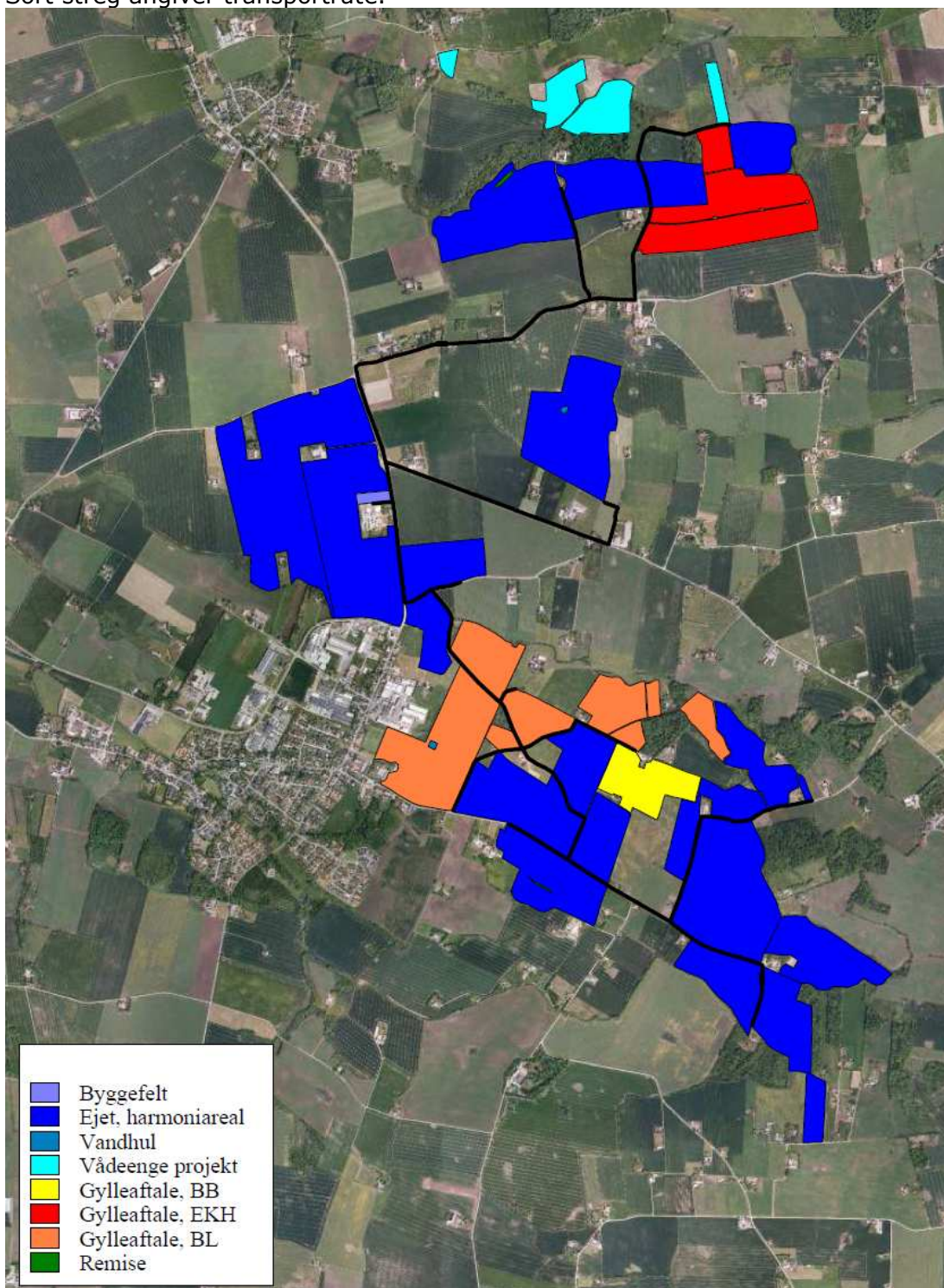
BILAG 2. OVERSIGT OVER AFSTANDE

Oversigt over ca. afstande fra anlægget, Nørregade 53, Hornsyld.
Hvis firkant: Nyt maskinhus. Blå cirkel: Ny gyllebeholder.

BILAG 3. transportveje

Sort streg angiver transportrute.

Bilag 4. OVERSIGT OVER UDBRINGNINGSAREALER

Røde: Ejede arealer. Blå: aftalearealer.

